

**Transmisja w RTV**  
**Centralne obchody**  
**1 września**  
**w Gdańsku**

Jutro 1 września 1979 r. o godzinie 11.40 Telewizja Polska w programie pierwszym i Polskie Radio we wszystkich programach będą transmitować uroczyste złozenia wieńca od narodu przed pomnikiem Obrońców Westerplatte.

Tego samego dnia o godz. 16.55 Telewizja Polska i Polskie Radio w programach pierwszych nadadzą transmisję z wielkiej, patriotycznej manifestacji społeczeństwa na Długim Targu w Gdańsku.

# Spotkanie E. Gierka z R. Chandrą

Wczoraj I sekretarz KC PZPR Edward Gierek przyjął przebywającego w Polsce przewodniczącego Światowej Rady Pokoju Romesha Chandre.

W toku rozmowy Romesh Chandra poinformował o działaniach Światowej Rady Pokoju. Podkreślił, że 40 rocznica wybuchu II wojny światowej jest szczególnym przypomnieniem i nakazem nieustannych wysiłków, na rzecz postępu odprężenia, utrwalania pokojowej współpracy państw i rozbrojenia Przewodniczący Światowej Rady Pokoju wyraził uznanie dla działalności Polski na arenie międzynarodowej, która dobrze służy tej wielkiej sprawie. Polska, podkreślił R. Chandra, która zapłaciła wysoką cenę ofiar i cierpienia, i która bohatercko stawiała czoła hitlerowskiej

uchwalona przez ONZ z inicjatywy Polski deklaracja w sprawie wychowania społeczeństw w duchu pokoju zyskała tak szerokie poparcie światowej opinii publicznej.

Edward Gierek podkreślił, że Światowy Ruch Pokoju odgrywa do dzisiaj rolę w zespaleniu wysiłków wszystkich, którzy niezależnie od światopoglądu i przekonań politycznych pragną uchronić świat od

(Dokończenie na str. 2)

## Dziś na Podwalu Staromiejskim Apel Poległych

Dziś 31 sierpnia o godz. 20.00 przy Pomniku „Tym, co za Polskość Gdańska” na Podwalu Staromiejskim odbędzie się uroczysty Apel Poległych z okazji 40 rocznicy wybuchu II wojny światowej.



W przeddzień uroczystych obchodów 40 rocznicy wybuchu II wojny światowej ulica Długa w Gdańsku przybrała odświętny wygląd. Fot. M. Zarzecki

## W KRATU

**1,5 MLN MŁODZIEŻY W SZKOŁACH ZAWODOWYCH**

Z nowym rokiem szkolnym ponad 1,5 mln młodzieży podejmie naukę w szkołach zawodowych. Ponad 500 tysięcy znajdować się będzie w klasach pierwszych. Przybyło wiele nowych szkół i kierunków kształcenia, powołanych w poszczególnych województwach stosownie do potrzeb miejscowych zakładów i gospodarki. Wybudowano kilka obiektów dla szkół zawodowych, 9 warsztatów szkolnych z liczbą ok. 900 stanowisk dla uczniów, 8 internatów, w których zamieszka 2000 słuchaczy szkół zawodowych.

## W ZAKŁADACH „STOMIL”

W Rogowcu koło Belchatowa trwa rozruch technologiczny Belchatowskich Zakładów Przemysłu Gumowego „Stomil” — producenta taśm przenośnikowych dla kopalń węgla brunatnego. Przekazano pierwszy 500-metrowy odcinek taśmy przeznaczonej dla kopalni węgla brunatnego „Belchatów”. Nastąpiło to na 60 dni przed terminem uruchomienia zakładów.



N/z: powitanie Edwarda Gierka z Romeshem Chandrą. CAF-Rosiak-Telefoto

## Spotkanie z podchorążymi WOSWP na Westerplatte

Na Westerplatte przebywają na zgrupowaniu absolwenci i podchorążowie — studenci najstarszych lat Wyższej Oficerskiej Szkoły Wojsk Pancernych w Poznaniu. 1 września, podczas uroczystości z okazji 40 rocznicy wybuchu II wojny światowej pod pomnikiem Obrońców Wybrzeża odbędzie się promocja tegorocznych absolwentów tej uczelni, czterdziestą w dziejach szkoły.

Wczoraj zgrupowanie podchorążych odwiedzili przedstawiciele władz politycznych i administracyjnych woj. gdańskiego z I sekretarzem KW PZPR Tadeuszem Fiszbachem, wojewodą gdańskim Jerzym Kolodziejem i prezydentem Gdańska Jerzym Młynarczykiem. Gości powitał komendant uczelni płk dypl. Władysław Łukaszyk.

Podczas spotkania I sekretarz KW PZPR Tadeusz Fiszbach przedstawił pancerniakom najważniejsze problemy społeczno-gospodarcze regionu gdańskiego i gospodarki morskiej, omówił również wiodące zagadnienia w pracy wojewódzkiej organizacji partyjnej i jej pracę z młodzieżą Wybrzeża.

## Termin zakończenia prac - w październiku

# Remontowy szczyt w elektrowniach

**T**EGOROCZNE zadania remontowe energetyki są wyjątkowo trudne. Po ciężkiej zimie aż 750 podstawowych maszyn i urządzeń produkcyjnych o łącznej mocy 18,6 tys. megawatów trzeba było przemaszynować do remontu. Stanowi to 89 proc. mocy zainstalowanej w energetyce zawodowej. Wszystkie prace powinny być zakończone do końca października br.

Kampania remontowa osiągnęła swój szczyt. Prace przebiegają na ogół sprawnie, ale energetycy zwracają uwagę na kłopoty z dostawami części zamiennych, a zwłaszcza części do młynów węglowych wytwarzanych w fabryce palenisk mechanicznych w Mikołowie. W brygadach remontowych występują też niekiedy braki kadrowe, co daje się szczególnie odczuć w najbardziej uprzemysłowionych regionach kraju.

Intensywne roboty remontowe prowadzone są m. in. w elektrowni „Dolna Odra” koło Gryfina (woj. szczecińskie). Pracami tymi objęto wszystkie osiem bloków, w tym na

dwóch zespołach dokonywany jest remont kapitalny. Dotychczas za

(Dokończenie na str. 2)

## Ofiary „Davida”

Szalejący w zachodniej części Atlantyku huragan „David” dotarł wczoraj do wyspy Dominika na archipelagu Antyli. Według pierwszych doniesień, co najmniej 10 osób zostało zabitych, dziesiątki tysięcy pozbawionych dachu nad głową.

W obradach uczestniczyli członkowie Biura Politycznego KC PZPR: minister obrony narodowej gen. armii Wojciech Jaruzelski i sekretarz KC PZPR Stanisław Kania, sekretarz KC PZPR Andrzej Werblan, kierownik Wydziału Administracyjnego KC PZPR Teodor Palimaka. Obecni byli: minister ds. kombatantów

## Z udziałem P. Jaroszewicza Posiedzenie Rady Naczelnej ZBoWiD

„Nigdy więcej wojny” — pod tym hasłem odbyło się wczoraj w Warszawie, pod przewodnictwem członka Biura Politycznego, KC PZPR, prezesa Rady Naczelnej ZBoWiD, premiera Piotra Jaroszewicza, posiedzenie Rady Naczelnej Związku Bójowników o Wolność i Demokrację.

W obradach uczestniczyli członkowie Biura Politycznego KC PZPR: minister obrony narodowej gen. armii Wojciech Jaruzelski i sekretarz KC PZPR Stanisław Kania, sekretarz KC PZPR Andrzej Werblan, kierownik Wydziału Administracyjnego KC PZPR Teodor Palimaka. Obecni byli: minister ds. kombatantów

gen. dyw. Mieczysław Grudziń, przewodniczący Rady Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa min. Janusz Więcaszek i prezes ZG ZBoWiD Stanisław Wroński.

Wśród kombatantów — uczestników walk na wszystkich frontach II wojny światowej, żołnierzy pamiętnego Września 1939 r., bójowników ruchu oporu w Polsce, ZSRR i innych krajach Europy, b. więźniów hitlerowskich obozów masowej zagłady, żołnierzy polskich sił zbrojnych na Zachodzie i Ludowego Wojska Polskiego — współorganizatorów odrodzonego Wojska Polskiego: marszałek Polski Michał Zymierski i gen. broni Zygmunt Berling.

Zebrań minął w milczeniu uczcili pamięć zmarłych w ostatnim czasie członków władz naczelnych ZBoWiD: Gustawa Alef-Balkowiaka, Antoniego Staszewskiego, Stanisława Dużyńskiego.

Referat na temat doświadczeń narodu polskiego wniósł wczoraj z tragicznych dni Września II wojny światowej wygłosił prezes Rady Naczelnej ZBoWiD Piotr Jaroszewicz. Nawigując do 40 rocznicy napaści Niemiec na Polskę mówca podkreślił m. in., że w tych dniach szczególnie rozpamiętujemy nauki, które wypływają z tragicznych dni Września oraz ponad 5-letniej okupacji.

## Pożar na statku peruwiańskim

Na Missisipi, 50 km na północ od Nowego Orleanu wybuchł pożar na statku peruwiańskim, który zderzył się z barką wypełnioną butanem. Nastąpiła eksplozja, w wyniku której 3 osoby poniosły śmierć, 27 zostało rannych, z tego 21 odwieziono do szpitala. 3 osoby uważa się za zaginione.

W jej trakcie zdania ciężkie od oskarżeń pod adresem władz RPA.

Konferencję prasową prowadził Bartolomeus Karuera, członek Narodowej Komisji Zwyczajnej. Ale padały

(Dokończenie na str. 2)

(Dokończenie na str. 2)

## Nowy rząd Portugalii

# Program spokoju i stabilności

W 11 tygodni po upadku gabinetu premiera Mota Pinto Portugalia ma znowu funkcjonujący normalnie rząd. Jego program zatwierdzony został przez Zgromadzenie Republiki po trzydniowej burzliwej debacie parlamentarnej.

Od początku wiadano, że praca, reprezentowana w parlamencie przez Portugalską Partię Socjalno-Demokratyczną oraz Centrum Demokratyczno-Społeczne (tworzą one konserwatywny „Sojusz Demokratyczny”), nie udzieli poparcia programowi rządowemu. Ugrupowania te zarzucają premier Marii de Lurdes Pintasilgo „lewicowe odchylenie”.

co — jak twierdzą — nie pozwoli na przeprowadzenie zbliżających się przedterminowych wyborów parlamentarnych w atmosferze neutralności. Votum nieufności partii prawicowych dla programu rządowego nie uzyskało jednak wymaganej większości w parlamencie. Ugrupowania te rozgrywają tu także swoją partię przeciwko prezydentowi Eanesowi, który przede wszystkim pod ich naciskiem podjął decyzję o przedterminowych wyborach, lecz nie uległ żądaniom zwolnienia referendum narodowego w sprawie dokonania zmian w portugalskiej konstytucji.



Globtrotler na warszawskiej Starówce. CAF-Frelek

## Rasistowski terror w Namibii

# Nagonka na działaczy SWAPO

(Korespondencja ze Sztokholmu)

**T**EGO samego dnia, gdy w Nowym Jorku w ONZ ogłoszono listę kilkuset wielkich firm zachodnich współpracujących z rasistowskim reżimem południowej Afryki, w Sztokholmie odbyła się konferencja prasowa

przedstawicieli SWAPO — organizacji walczącej o wyzwolenie Namibii.

Była to bardzo skromna konferencja prasowa — bez udziału telewizyjnego, w hotelu, lecz w niewielkim pokoju zwykłej czystszej kamienicy. Ale padały

konferencję prasową prowadził Bartolomeus Karuera, członek Narodowej Komisji Zwyczajnej. Ale padały

(Dokończenie na str. 2)

(Dokończenie na str. 2)



N/z: Westerplatte czyje w czasie spotkania w Ratuszu. Fot. M. Zarzecki

## NA ŚWIECIE

**OŚWIADCZENIE FIR**

Międzynarodowa federacja uczestników ruchu oporu — FIR, w oświadczeniu opublikowanym z okazji 40 rocznicy napaści na Polskę i rozpętania przez to II wojny światowej podkreśla, że najważniejszym i najpilniejszym zadaniem zagrożonej ludzkości jest wyeliminowanie niebezpieczeństwa nowej wojny światowej, a przede wszystkim — wojny atomowej.

## ODZNACZENIE DLA J. ANDROPOWA

Leonid Breżniew wręczył członkowi Biura Politycznego KC KPZR, przewodniczącemu Komitetu ds. Bezpieczeństwa Państwowego ZSRR, Jurijowi Andropowowi, wysokie odznaczenie radzieckie — Order Rewolucji Październikowej.

Na zwaną z tym uroczystości przybyli przywódcy KPZR i państwa radzieckiego.

## HAWANA PRZED KONFERENCJĄ NIEZAANGAŻOWANYCH

W Hawanie zakończyła się posiedzenie ekspertów biura koordynacyjnego ruchu krajów niez zaangażowanych. Dwudniowe obrady stanowią pierwszą fazę przygotowań do spotkania szefów państw i rządów tych krajów, które odbędzie się w dniach od 3 do 7 września. Wczoraj rozpoczęła się 3-dniowa sesja ministrów spraw zagranicznych.

Do Hawany przybywają goście z różnych stron świata — uczestnicy VI konferencji na szczycie krajów niez zaangażowanych.

## Pogoda na jutro

Jak informuje dyżurny synoptyk gdańskiego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, jutro zachmurzenie będzie małe lub umiarkowane. Temperatura w nocy 8 — 10 st. C, w ciągu dnia 17 — 18 st. C. Wiatry słabe lub umiarkowane zachodnie i północno-zachodnie.

W stacjach europejskich notowano następujące temperatury: Warszawa 15 st. C, Moskwa 16, Sofia 17, Helsinki 18, Sztokholm i Wiedeń 19, Kopenhaga, Budapeszt, Praga 20, Berlin, Bukareszt 22, Bruksela 23, Paryż 24, Lizbona 25, Rzym i Ateny 27, Madryt 30 st. C. Ponadto na wybrzeżach: Krymu 19, Rumunii 21, Bułgarii i Jugosławii 23 oraz nad Bałtykiem 24 st. C.

# Spotkanie E. Gierka z R. Chandrą

(Dokończenie ze str. 1)

groźby wojny nuklearnej, położony kres wysięgowi zbrojeń i osiągnięciu rozbrojenia.

Naród polski w wysiłkach tych aktywnie uczestniczy i nadal czynić będzie wszystko by fundamentalne prawo człowieka, jakim jest prawo do życia w pokoju stało się dobrem całej ludzkości.

W spotkaniu uczestniczyli: kierownik kancelarii Sekretariatu KC Jerzy Waszczyk i przewodniczący Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju Józef Cyrankiewicz.



W okresie letnim wszystkie elektrociepłownie przechodzą odpowiednie remonty i naprawy. Największą stacją elektrociepłowni Siekierki jest w tym sezonie letnim wielkim placem budowy. Oprócz podstawowych remontów, montuje się tu nowoczesną wyrownicę wagań.

N/z: Witold Dybowski przeprowadza kontrolę użwojenia stojana generatora nr 2.

CAF-Radkiewicz-Telefoto

# Obrady Egzekutywy KW PZPR w Gdańsku

Egzekutywa KW PZPR w Gdańsku oceniła wczoraj prace komitetów gminnych PZPR z aktywnym udziałem organizacji społecznych i samorządowych. Ich działalność stanowi ważny czynnik podbudowania aktywności mieszkańców wsi na rzecz zaspokojenia swoich potrzeb w dziedzinie materialnej i społeczno-kulturalnej.

W wyniku zmian strukturalnych przeprowadzonych przed kilku laty, wzrosła siła i rola gmin jako podstawowych jednostek społeczno-gospodarczych. Nastąpił też wzrost aktywności nie tylko organizacji samorządowych, ale także związkowych, młodzieżowych i kobiecych oraz społeczno-gospodarczych i kulturalnych.

Tematem obrad Egzekutywy była również działalność koordynacyjna terenowych organów administracji państwowej na przykładzie wybranych miast i gmin. Jak stwierdzono, stanowi ona istotny czynnik efektywności gospodarowania, zapewnia realizację polityki społeczno-gospodarczej.

# Remontowy szczyt

(Dokończenie ze str. 1)

kończono remonty czterech bloków oraz kończy się remont kapitalny piątej jednostki. Przewiduje się, iż tegoroczny plan remontowy w tej sferze wykonany będzie w terminie. Nie oznacza to jednak, że wszystkie urządzenia są sprawne i bez zarzekań. Dotkliwie odczuwa się brak części zamiennych, co powoduje, że wiele elementów trzeba wykonywać we własnym zakresie.

Do końca zbliża się również kampania remontowa w elektrowni „Kozienice”. Z ośmiu bloków o mocy po 200 megawatów każdy do remontu pozostały jeszcze dwa. 1 października powinien się rozpocząć prototypowy remont bloku o mocy 500 megawatów, uruchomionego w końcu ub. roku. Jednocześnie modernizuje się wiele węzłów technologicznych, w tym m. in. system nawęglania.

Również w zespole hydroelektrowni „Solina-Myczkowce” prowadzone są intensywne prace remontowe. Do tej pory właściwy stan techniczny przywrócono trzem turbogeneratorom. Równolegle modernizuje się turbiny, które przed 11 laty zainstalowano w Solinie jako urządzenia prototypowe. Wszystkie prace operacyjne powinny być ukończone jeszcze przed szczytem energetycznym.

W wyniku murzyńskiego przywódców. Od dzisiaj ten ma już na swoim koncie wiele morderstw. W zrewaniu, w wyniku zamachu bombowego, w restauracji zginął biały sympatyk SWAPO w miejscowości Windhoek-Rees. Cała północna część Namibii ogłoszona została „strefą bezpieczeństwa”, obowiązują w niej godziny policyjne, a bez uprzedniego zezwolenia policyjnego zabronione są wszelkie spotkania, nawet o charakterze kościelnym, w których uczestniczy więcej niż 5 osób. Policja uzyskała specjalne uprawnienia, które umożliwiały jej przetrzymać przez okres 30 dni bez żadnego uzasadnienia każdego mieszkańca Namibii, z wyjątkiem oczywiście białych.

Celem tych represji stosowanych przez władze Afryki południowej jest próba rozbicia i załamania SWAPO. Ale organizacja ta — stwierdził B. Karuera — ma za sobą 80 procent ludności terenu. Nawet obecna fala teroru nie przeważa ani nie zahamuje wysiłków SWAPO na płaszczyźnie dyplomatycznej, politycznej i wojskowej, mających na celu zapewnienie Namibii pełnej i prawdziwej niepodległości. Państwa zachodnie — oświadczył wystąpił SWAPO — zbyt łatwowernie przyjęły zapewnienia Afryki południowej o gotowości zorganizowania wyborów. Owszem, wybory zostały przeprowadzone, ale wyborców do głosowania zapędzono do terenu.

„SWAPO chce wierzyć — oświadczył

# Po 30 pociągów węgla przyjmują na dobę porty Wybrzeża

W okresie ośmiu minionych miesięcy br. gdańskie kolejarze przekroczyli swoje planowe zadania przewozowe o ponad 200 tys. ton. Poprawiła się znacznie gospodarka wagonami m. in. dzięki koordynacji możliwości technicznego odbioru węgla z jego dostaw. Dobowe dostawy węgla sięgają do 30 pociągów.

Szybsze odzyskiwanie pustych wagonów umożliwiło podstawienie ich pod ładunki importowe — rudy i fosforytów. Oprócz węgla objęte również priorytetem przewozowym. Natomiast wagony kryte wykorzystuje się do transportu zboża i pasz w głąb kraju. Kolejarze przygotowują się do gorącego szczytu wzmocnionych przewozów jesiennych, które rozpoczną się ok. 15 września.

# Pasażerowie na trampach PZM

Z rejsów statkami floty trampowej PZM skorzystało już w tym roku 2100 pasażerów. Największe powodzenie mają rejsy do Włoch i portów Afryki północnej. Nie brak również kandydatów na podróże do USA i Kanady, ostatnio zaś duża frekwencja cieszą się porty Brazylia, dokąd rodziny wyjeżdżają do swoich rodzin. Rocznie przewoży pasażerskie trampami PZM mogą wynosić ok. 4 tys. osób.

# Posiedzenie Rady Naczelnej ZBoWiD

(Dokończenie ze str. 1)

Przypominając, że główną siłą kadencji antyhitlerowskiej był Związek Radziecki, który zadal agresorowi cios decydujący, wyzwolił i uchronił od zagłady połowę Europy w tym i nasz kraj mowa podkreślił, że dziś, po raz pierwszy od stulecia granice Polski są bezpieczne i powszechnie uznane za ostateczne i nienaruszalne.

W wyniku historycznego przełomu jaki dokonał się w naszych stosunkach z ZSRR, nadając im charakter braterskiej przyjaźni i partnerskiej współpracy, naród polski zapewnił sobie potężnego i niezawodnego sojusznika. Gwa rancje bezpieczeństwa państwa umocniłmy przez uczestnictwo w obronnym Układzie Warszawskim.

# Kłopoty komunikacji masowej

Zaopatrzenie w części zamienne, ogumienie i akumulatory, to jeden z punktów programu wczorajszego posiedzenia sztabu do spraw usprawnienia komunikacji pasażerskiej, działającego przy Wydziale Komunikacji UW w Gdańsku. Niestety, temat omawiany od miesięcy — jest ciągle aktualny.

Nasi masowi przewoźnicy, a więc PKS i WPK nadal narzekają na braki w zaopatrzeniu, zmniejszające gotowość techniczną taboru i zakłócające regularność komunikacji. Deficyt części i ogumienia jest bowiem poważny, a dostawy — nawet te nieco większe — dalekie od zaspokojenia obecnych i narosłych od miesięcy potrzeb.

Wyszła trzeba więc szukać gdzie indziej i rozważa się możliwość likwidowania niektórych linii autobusowych, w szczególności tych obsługujących koleje. Przy okazji członkowie sztabu jeszcze raz zwrócili uwagę na wykorzystanie taboru wykonującego tzw. przewozy zamknięte. Ciągle bowiem jeszcze autobusy PKS i WPK wożą tylko określonych pasażerów na określonych trasach. Wprawdzie liczbą tak eksploatowanych pojazdów maleje z roku na rok, ale w niezadowalającym tempie.

Wzrost komunikacji pasażerskiej masowa ciężkie dni i każda forma jej usprawnienia, każda próba pomocy ma tu swoje znaczenie i przyczynić się może do poprawy sytuacji.

rozdmuchanych przez prawie niepokojów. Temu też celowi służy wyjątkowa staranność w opisie techniczno-militarnych parametrów nowych pocisków. Naturalnie niejako popleczeni zbrojeń — przedstawiciel Pen tagonu — stwierdzają entuzjastycznie, że pocisk MX stworzy po raz pierwszy wyraźne zagrożenie dla du-

pieczeństwa USA niż nieograniczonej wysięg zbrojeń.

Przedo dla wielu komentatorów nie ulega najmniejszej kwestii, że decyzja prezydenta Cartera została najwyraźniej wymuszona hałaśliwą kampanią, wszczętą przez zimmowojenne, militarystyczne kręgi amerykańskiego establishmentu. W dniach bowiem senackiej debaty nad ratyfikacją układu SALT II właśnie spadkobiercy i kontynuatorzy polityki z pozytyw silny uderzył w znane od lat tony, strasząc społeczeństwo amerykańskie zarysowującą się coraz wyraźniej „przewagą strategiczną” broni radzieckich. Zatem — na co zwróciła uwagę, informację o posunięciach Cartera, agencja UPI — decyzja prezydenta zmierzająca do uspokojenia tego rodzaju

# Uroczysty zjazd obrońców Westerplatte

(Dokończenie ze str. 1)

sta Jerzy Młynarczyk oraz dowódca Marynarki Wojennej admirał Ludwik Janeczyn.

Gosi powitał prezes Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD płk. Henryk Jurewicz, a następnie głos zabrał Tadeusz Fiszbach.

Wczoraj młodzi łącznościowcy spotkali się z ministrem łączności Edwardem Kowalczykiem, przewodniczącym Zarządu Głównego ZPŁ Albinem Szyszką i sekretarzem ZG ZSMP Andrzejem Piłatem. Omawiane były sprawy związane z aktywnością społeczno-zawodową środowiska oraz problemu socjalnego.

Dziś odbędzie się plenum Zarządu Głównego Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, poświęcone udziałowi pracowników łączności w obchodach 35-lecia PRL, jubileuszu związkowego oraz uroczystościach upamiętniających martyrologię polskich łącznościowców.

# Gdańskie forum młodych łącznościowców

Jak już informowaliśmy, w Gdańsku trwa rozpoczęte 27 sierpnia Centralne Zgrupowanie Aktywności Młodzieżowej Łączności. Bierze w nim udział ok. 350 przedstawicieli pracowników tego resortu z całego kraju.

Podkreślono, że ZBoWiD ma znaczący udział w kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, zwłaszcza najmłodszego pokolenia Polaków. Należy nadal pogłębiać udział środowiska kombatantów w patriotycznym wychowaniu młodzieży, w upowszechnianiu najpiękniejszych kart naszej narodowej historii, w zespalaniu jedności narodu na gruncie pracy dla dobra socjalistycznej Ojczyzny.

# Magnetowidy na statkach

Na 13 statkach PZM zainstalowano już zestawy magnetowidowe, obecnie montuje się 2 następne — na ms. „Hutnik” i „Zbiornikowcu „Kasprosy Wierch”.

Każdy statek, mający do urzędowania w podróży 20 koset przygotowanych przez Studio Wideofonie Morskiego Ośrodka Kultury. Pozwalają one na projekcję telewizyjną 10-godzinnego programu „rozrywkowego” względnie filmowego. Popularnością cieszą się programy TV „Świat — ludzie — polityka”, „teatralne, sportowe i inne.”

rozłączane przez zimmowojennych strategów wizje zmierzają wyraźnie do uciążenia... troski o utrzymanie przez USA strategicznego bezpieczeństwa. W rachubę wchodzi przemieszczanie ich w otwartych nazimennych wykopalach lub w tunelach, w których na specjalnych urządzeniach znowych, poruszających się automatycznie i osiągających

szybkość 60 km na godzinę, będą transportowane pociski. Poszczególne wykopy lub tunele miałyby długość 32 km, którą każdy transporter mógłby przebywać w około 20 minut. Sieć ta będzie obejmowała 8800 wyrzutni, między którymi poszczególne pociski będą stałe przemieszczane, utrzymując tym samym nieprzejawiająco dokładne ustalenie miejsca, w którym aktualnie znajdują się pociski.

Według przedstawicieli Pentagonu, wspomniana sieć znajdowałaby się na terenie południowo-zachodnich stanów Utah, Arizona, Nevada i Nowy Meksyk, a łączna jej długość wynosić będzie około 6400 km. Jeśli znajdować się ona będzie pod ziemią, teren na powierzchni będą udostępnione dla publicznego użytku poza ogrodzonym obszarem

Witając w imieniu władz politycznych i administracyjnych uczestników zjazdu, mówca nawiązał do bohaterskich zmagani w wrześniu 1939 r., które głęboko zapisały się w pamięci każdego Polaka. Wyrażając tęsknotę do centralnej manifestacji antywojennej, której honorowymi gośćmi będą również b. obrońcy z Westerplatte.

Pragniemy dziś — stwierdził T. Fiszbach — złożyć hołd pamięci poległych, a także wyrazić wielkie uznanie, szacunek i wdzięczność za to wszystko, co pozwala nam stanąć znów do raportu z poczuciem dobrze spełnionego obowiązku.

W swej wypowiedzi i sekretarz KW PZPR nawiązał także do jestnijszości Gdańska, który jest przedmiotem dumy i satysfakcji każdego Polaka: do jego dnia współczesnego — osiągnięciu przemysłu i gospodarki morskiej.

W imieniu westerplatteńczyków przemawiał Leon Pajak, we wrześniu 1939 roku porucznik — dowódca placówki „Prom”, odznaczony Orderem Virtuti Militari, Orderem Sztandaru Pracy II klasy, Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderem Odrodzenia Polski.

Dziękując za serdeczne przyjęcie — Leon Pajak odczytał meldunek, którego treść, podpisana przez wszystkich weteranów obrony Westerplatte przekazana została następnie na ręce i sekretarza KW PZPR Tadeusza Fiszbacha. Oto treść wystąpienia:

„My, uczestnicy Zjazdu Obrońców Westerplatte, zebrani w 40 rocznicę wybuchu II wojny światowej meldujemy w imieniu 103 żyjących westerplatteńczyków, że przybyliśmy tutaj, aby zaświadczyć swoją obecnością nasze wierne trwanie na polskiej ziemi. Tu po żołniersku dziękujemy za serdeczne przyjęcie w Gdańsku, mieście, o którego powrocie do Macierzy walczymy w tamtych, wrześniowych dniach na naszym posterunku nad Bałtykiem. Spód pomnika Bohaterów Westerplatte przyskoczył służbę dalej wielkiej, patriotycznej idei, która zrodziła nasz żołnierski trud, a która i dziś jest podstawą narodowego trwania i pomyślności naszej ukochanej Ojczyzny — Polski Ludowej”.

W południe weterani walk oraz delegacje społeczeństwa Ziemi Gdańskiej udały się na Westerplatte, by oddać hołd mjr. Sucharskiemu i złożyć wieńce na jego mogile. Uroczystość złożenia wieńców odbyła się również przed Pomnikiem-Czołgiem w alei Zwycięstwa.

Dziś w przeddzień rocznicy Września w historycznym gmachu B. Poczty Polskiej w Gdańsku otwarty zostanie Oddział Muzeum Poczty oraz Urząd Poczto-Telek-

# Nowy rząd Portugalii

(Dokończenie ze str. 1)

stytucji, zaliczanej do najbardziej postępowych w krajach Europy zachodniej.

Komuniści i socjaliści wstrzymali się od głosu, reprezentują jednak przychylne stanowisko w stosunku do programu pani Pintasigo. Dalsze wspieranie działań nowego gabinetu uzależniają komuniści od tego, w jakim stopniu uda mu się „skonsolidować siły demokratyczne” i przezwyciężyć kryzys gospodarczy.

Wstrzymanie się od głosu socjaliści zostało odczytane jako pośredni protest przeciwko decyzji prezydenta o rozpisaniu przedterminowych wyborów, których partia ta chciała za wszelką cenę uniknąć.

Głównym zadaniem nowego gabinetu jest przygotowanie wyborów. Przejściowy rząd nie będzie przeprowadzać żadnych poważniejszych reform administracyjnych i — jak stwierdziła premier Pintasigo — „zawarantuje pokojowe przejście od trudnego momentu, jaki przeżywa demokracja portugalska, do nowego etapu, w którym suwerenny

o powierzchni około 1,5 ha wokół każdej wyrzutni. Jeśli jednak miałyby to być otwarte wykopy, musiałyby one zostać odgruzowane na całej swej długości.

Jednakże ani decyzja prezydenta USA, ani techniczno-militarne szeze góły pocisków MX nie zaspokoily apetytów „lustrzebi”. Jeden z nich, senator Jake Carn, stwierdził, że decyzja Cartera stanowi „zaledwie minimum potrzebne dla umocnienia bezpieczeństwa kraju i nie uspokoi przeciwników zawierającego poważne ustki układu SALT II”. Z drugiej strony krytycznie oceniający decyzje Cartera senator George McGovern stwierdził, że „może się ona okazać największym marnotrawstwem funduszy publicznych od czasów wojny wietnamskiej”. Co więcej — podał w wątpliwość wiarygodność rozmów w sprawie ograniczenia broni strategicznych, po których „następuje tego rodzaju wielka eskalacja militarna”.

Szczególne niebezpieczną sprawą, związaną z wprowadzeniem systemu pocisków MX do uzbrojenia sił zbrojnych USA, jest umocnienie się wpływu kręgu zimmowojennych na politykę obronną kraju, a także fakt dalszej intensyfikacji zbrojeń w najbardziej niebezpiecznym kierunku — technicznej modernizacji posiadanych zasobów. Gdyby bowiem doszło do dalszego rozprzestrzeniania się tego zjawiska, wówczas nie tylko rokowania SALT, ale i wiele innych płaszczyzn dialogu rozbrojeniowego napotkałoby kolejną poważną przeszkodę.

ANDRZEJ BERNARD

komunikacyjny. Westerplatteńczyk wzmaga także udział w sesji, poświęconej obronie Wybrzeża w 1939 r.

# Filmowcy na „Stefanie Batorym”

Odpywający dziś w kolejny rejs liniowy do Kanady flagowy statek PLO „Stefan Batory”, oprócz ok. 600 pasażerów, zabiera 27-osobową ekipę polskich filmowców. Pod kierownictwem reżysera Jerzego Kawalerowicza będzie ona realizować film pt. „Spotkanie na Atlantyku”.

Autorem scenariusza filmu, który będzie miał charakter psychologiczny, są: Jerzy Kawalerowicz i Bolesław Michalek. Bohaterami zaś filmu — powracający z Ameryki pasażerowie „Stefana Batorogo”: profesor geriatry, w roli którego wystąpi Ignacy Gogolewski, jego żona, architekt — Teresa Budzisz-Krzyżanowska i inni.

Ten pełnometrażowy film ma być realizowany w zasadzie podczas jednej okrężnej podróży „Stefana Batorogo”, a więc w ciągu 33 dni. Jeśli się uda, będzie to pod względem czasu realizacji ewenement w historii naszej kinematografii.

# Dylematy armii duńskiej

Dowództwo duńskich sił zbrojnych ma ostatnio problemy z... żołnierzami w ciąży.

Przed paroma laty kobiety dopuszczono do pełnienia zawodowej służby wojskowej w Danii. Po pewnym czasie dowództwo stanęło przed dylematem umundurowania dla wojaczek, oczekujących potomka. Zlecono opracowanie specjalnego modelu ciężowego munduru i rozpoczęto nawet jego produkcję. Tymczasem jednak „panie wojkowe” orzekły po pierwszych próbach, że mundur im się nie przydaje i że najchętniej widziłyby komplet składający się z tuniki i spodni.

Postulują, być spełniany łącznie zresztą z innymi: zamiany szablów na kordzik do munduru paradnego. Szabla okazała się bowiem dla pań — oficerów (oficerek?) za ciężka.

# Rasistowski terror w Namibii

(Dokończenie ze str. 1)

go Komitetu Wykonawczego SWAPO. Przypominając on, że w kwietniu br. władze RPA rozpoczęły zakrojony na szeroką skalę akcję represyjną skierowaną przeciwko działaczom SWAPO. Aresztowano kilkadziesiąt osób. Kariera była również na liście poszukiwanych. Przez kilka tygodni działali w podziemi, a następnie wraz z kilkoma towarzyszami nielegalnie przedostali się za granicę, by zapoznać organizację międzynarodową i opinię publiczną w wielu krajach z niepokojącym rozwojem sytuacji w Namibii.

Według posiadanych przez komitet danych, obecnie w więzieniach znajduje się 32 działaczy SWAPO. Poddawani są oni torturom i presji psychologicznej — ci nieliczni, którzy zwalniano z więzienia, m. in. Lucia Opatina, wykazują objawy zaburzeń psychicznych. Przedmiotem represji są nie tylko osoby cywilne, ale także duchowni. Jednocześnie pod pretekstem walki z terroryzmem w specjalnych obozach przetrzymywanych jest co najmniej 5 tys. osób.

Rasiści zorganizowali oddział policji, zwany DTA, specjalizujący się w zwal-

# SPRAWY I SPRAWKI

KSIĄŻECZKA MIESZKANIOWA DLA NOWORODKA Z TAKSÓWKI

Zrzeszenia Prywatnego Handlu i Usług w Szczecinie ufundowało książeczkę mieszkaniową dla Agnieszki Jolanty Skwan, urodzonej przed paru miesiącami w niecodziennych okolicznościach. Jak już informowaliśmy w listopadzie ub. roku mieszkanka Szczecina — Geniewa Skwan — jadąc do szpitala urodziła dziewczynkę w taksówce nr 128. Stało się to o godz. 3.15 nad ranem a przypadkowym połodnym był kierowca taksówki — Konstanty Niebojewski.

Dziecko chowa się dobrze i zdrowo, a szczecińscy taksówkarze postanowili upamiętnić fakt jego urodzin w nie przewidzianym miejscu. Podczas spotkania kierownictwa WZPHU z rodzicami w obecności 9-miesięcznej Agnieszki Jolanty i kierowcy taksówki nr 128 w ręczono podopiecznej taksówkarzy ufundowaną przez nich książeczkę mieszkaniową.

32-LETNI WLAMYWACZ REKORDZISTA TATAUZA

W areszcie KD MO — Polesie w Łodzi zatrzymano 32-letniego Jerzego P., przyłapanego na włamaniach do samochodów. Był on już 5 razy karany za kradzieże. Łącznie dziesięć lat spędził w więzieniu, a odbywanie ostatniej kary pozbawiania wolności zakończył zaledwie 1,5 miesiąca temu.

Notoryczny włamywacz, który niebawem znów stanie przed sądem niewątpliwie pobit osobliwy rekord. Na skórze całego ciała nie ma dosłownie centymetra kwadratowego wolnego od tatuażu. Twierdzi, że ozdabianie się najrozmaitszymi napisami, podobiznami, rysunkami i symbolami uważany jest za oznakę wysokiej pozycji w przestępczym świecie zajęło mu kilka lat.

# Westerplattecy

## Znam wagę słowa „pokój”

majorze Leonie Pajaku, który w stopniu porucznika w dniach obrony Westerplatte pełnił funkcję dowódcy placówki „Prom” służyłam wiele i czytałam w wydawnictwach książkowych. Nie wyobrażałam sobie jednak, że wygłada tak krapkę i zwyczajnie, jak każdy inny przechodzący spotykany na ulicy.

Zastaję go w mieszkaniu przyjaciół, w dzielnicy Żabianka, gdzie zatrzymał się, by uczestniczyć w zlocie westerplatteńczyków, organizowanym z okazji 40-lecia wybuchu II wojny światowej.

Obecnie major rezerwy, Leon Pajak, jest najstarszym rangą zjącym westerplatteńczykiem. Wiem, że pierwszego dnia, dowodząc obroną placówki „Prom” został ciężko ranny i że w czasie owych siedmiu tragicznych dni, nikt, nawet on sam, nie miał nadziei na ocalenie.

Dziś nie widać po nim nawet śladów kontuzji, gdy żywo gestykuluje, chodzi po pokoju. Mówi:

— Gdy w kwietniu 1939 roku skierowano mnie na Westerplatte, to na dwa niewiele mi mówiła. Po raz pierwszy z rodzinnej ziemi kieleckiej udawałem się nad morze. Wówczas właśnie starałem się o pozwolenie na ślub z obecną moją żoną. Była to długa procedura. Pocięliśmy się, że wrócę po sześciu miesiącach, zgodnie ze stosowaną na Westerplatte rotacją żołnierzów.

Po przyjeździe do Gdańska szybko straciłem nadzieję na powrót. Rosnąc napiecie międzynarodowe, przemówienia Hitlera, zachowanie przybyłych z Niemiec SS-manów i

członków Hitlerjugend na ulicach Gdańska, stawało się coraz bardziej niepokojące. Wkrótce powiem, że żołnierz nie będzie wymieniona. W tej sytuacji tylko dzięki osobistej interwencji majora Sucharskiego, uzyskałem zezwolenie, by w wyznaczonym dniu wyjechać na ślub.

Ostatniego dnia lipca wyjechałem w cywilnym ubraniu, a drugiej nocy już wracałem z powrotem. Od tej pory nie widzieliśmy się z żoną przez całe 6 lat, a właśnie niedawno obchodziliśmy 40-lecie naszego małżeństwa.

Moje przeżycia opisałem dokładnie w wielu wydawnictwach, nie chcę się więc powtarzać. Ważna jest chyba jednak odpowiedź na pytanie, które młodzież zadaje mi naj częściej w trakcie licznych spotkań. Pytają mnie o zasadność tak długiej obrony Westerplatte w warunkach, gdy nie mieliśmy nadziei na ocalenie.

To prawda, nikt z załogi, która liczyła 206 żołnierzów, 12 cywili, nie liczył na to, że ujdzie z życiem. Nie zdawaliśmy sobie nawet sprawy z tego, że Polacy w kraju wiedzą o naszej obronie i że to podnosi morale narodu. Znalizmy tylko komuni katy z niemieckiego radia. Były one katne i pełne triumfu, a nawet wyprzedzające fakty. To nas przygnębiało. Wiedzieliśmy jednak, że lepiiej ginąć z bronią w ręku, niżeli paść pod ścianę. Było pewne: jak długo walczymy, tak długo żyjemy.

Często pytano o sens tak długiej obrony. Moim zdaniem, a partze na to z perspektywy 40 lat, była to decyzja jedynie słuszna, chociaż przyjeśliśmy ją z rozpaczą w sercu.

Dziś trudno sobie wyobrazić, co to znaczy walka przez 7 dni i no-

cy pod huraganowym ogniem z lądu, powietrza i morza. Nie mieliśmy przecież odwodów i nie można było wymienić żołnierzy. Żołnierz był w kresu sił, zmęczona bezsennością. To jednak nie było najgorsze. Najtrudniej było wytrzymać bez kropli wody. Co prawda studnia nie została uszkodzona, ale wysuszone placówki odległe były od niej o 200–300 metrów.

W piątym dniu las już nie ostoniał walczących. Trzeba było biec po wodę po odsłoniętym terenie, przeskakując przez leżące pnie drzew. W czasie tych wędrowek żołnierz był łatwym celem, a jeśli nawet udało mu się przebiec, to często z podziurawionego wiaderka zdążyła już wyciec cała woda. Proszę sobie wyobrazić: dni były wówczas upal-



Leon Pajak Fot. W. Nieżywiński

ne, temperatura podnosiła tęgą się wokół ziemia, do tego kurz i suche jedzenie, bo kuchnie zbombardowano już drugiego dnia walki a ludzie bez kropli wody! Żołnierze mieli już szalństwo w oczach.

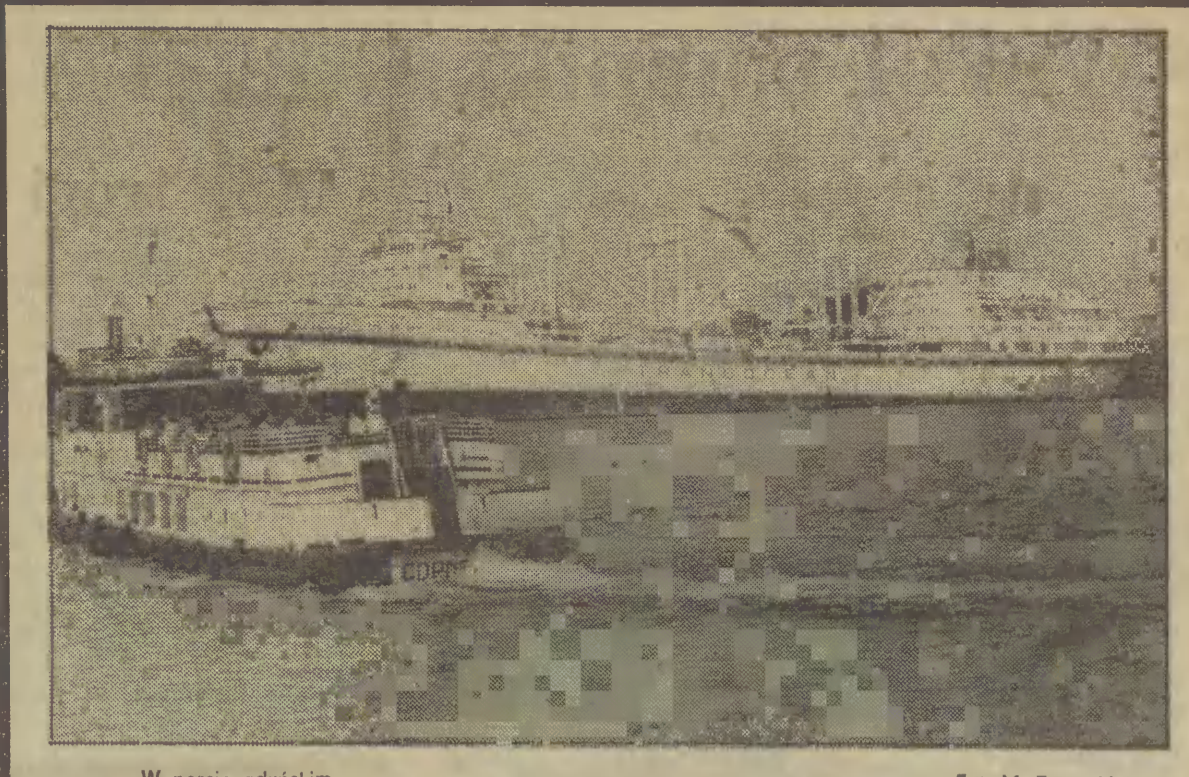
W takich warunkach dalsza walka była niemożliwa. Fakt, że tylu

westerplatteńczyków żyje do dziś najlepiej świadczy o tym, że kapitulacja po siedmiu dniach była jedynym warunkiem ocalenia, tym bardziej że nasze zadanie zostało wykonane i to ponad ludzką wytrzymałość.

O tym, jakie znaczenie miała obrona Westerplatte dla narodu wiem to najlepiej z autopsji. Przez cały okres powojenny spotykałem się z wielką sympatią i szacunkiem rodaków. Często myślałem o tym, że spełniłem tylko swoją żołnierską powinność i że jestem fetowany ponad miarę. Cieszy mnie, że i wśród młodzieży jest takie duże zainteresowanie historią walk, że obrona Westerplatte do dziś nie straciła swojego moralnego znaczenia. Jeszcze bardziej cieszy mnie to, że przyjeżdżając do Gdańska widzę, jak się zmienia, jak niepodzielnie do miasta należy do Polski. A o tym w tamtych dniach wrześniejących nawet nie śmieliśmy marzyć. Wiem co to wojna i tym lepiej znam wagę słowa POKÓJ.

Od siebie dodam, że major rezerwy Leon Pajak po 13-miesięcznej kuracji w gdańskim szpitalu, do końca wojny przesiedlił w obozach jenieckich. Po powrocie do kraju połączył się z rodziną.

Przez 25 lat pracowałem w zakładach SHL w Kielcach, a od ośmiu lat jest na emeryturze. Jak sam twierdzi, teraz dopiero nie ma chwili czasu, bowiem pracuję społecznie, biorę udział w licznych spotkaniach. Jest prezesem Wojewódzkiego Zarządu Związku Inwalidów Wojennych, członkiem naczelnych władz ZBoWiD, radnym Wojewódzkiej i Miejskiej Rady Narodowej w Kielcach. Za udział w obronie Westerplatte otrzymał order Virtuti Militari V klasy. W ciągu 35-lecia odznaczony został również Orderem Sztandaru Pracy II klasy, Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.



W porcie gdańskim.

Fot. M. Zarzecki

## W 50-lecie Aeroklubu Gdańskiego Ponad chmury

Rok bieżący jest dla polskiego lotnictwa sportowego okresem obchodów jubileuszowych — 60-lecia Aeroklubu PRL i półwiecza działalności najstarszych klubów lotniczych w Polsce. Jednym z nich jest klub gdański zorganizowany w 1929 r.

Sporna jest wprawdzie dokładna data powstania polskiego Akademickiego Aeroklubu w b. Wolnym Mieście Gdańsku, gdyż taka była początkowo jego nazwa. Zmieniona została w cztery lata później po rozszerzeniu działalności poza środowisko studenckie. Założenie tego klubu wymagało pokonania wielu przeszkód natury politycznej i technicznej. Sprawilo to, że prace organizacyjne trwały długo. Zainicjowane 12 lipca trwały do 17 listopada 1929 r., kiedy to odbyło się pierwsze walne zgromadzenie i wybrano władze klubu.

trudna ze względu na zgrupowanie w tej kategorii najlepszych szybowników polskich o światowej renomie.

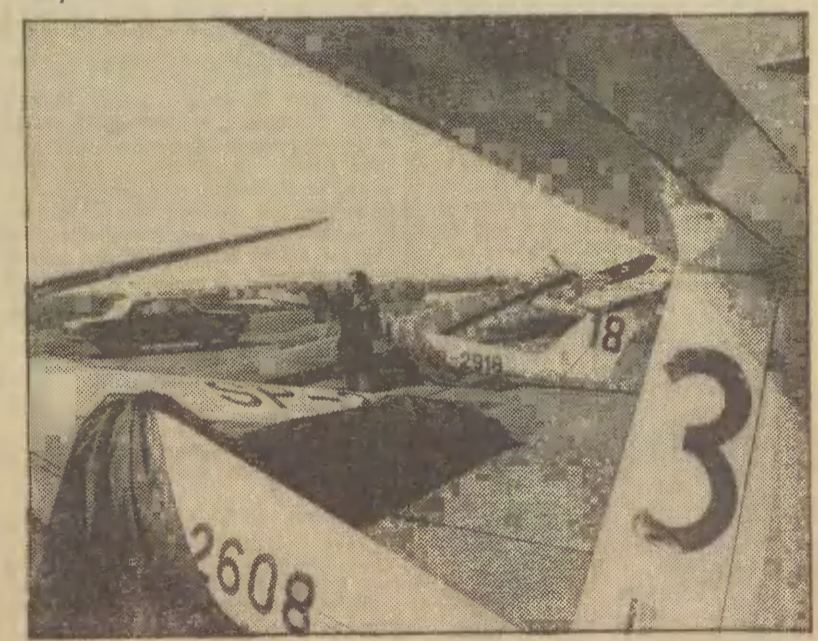
Wyszymi lokatami mogą w tym roku pochwalić się piloci sekcji samolotowej, którzy za sterami spędzali już ponad tysiąc godzin. Tomasz Smółski zdobył trzecie miejsce na Rajdowo-Nawigacyjnych Mistrzostwach Polski juniorów w Piotrkowie. Ten pilot oraz Andrzej Szymański uzyskali prawo startu w samolotowych mistrzostwach Polski.

W każdej z tych sekcji wzrasta liczba pilotów zdobywających i podnoszących swoje kwalifikacje. Wzrasta też liczba zainteresowanych zdobywaniem lotniczych umiejętności, zwłaszcza w sekcji szybowcowej i spadochroniar-skiej.

Zgłoszeń jest znacznie więcej niż możliwości szkolenia, ze względu na brak potrzebnego sprzętu.

W dziedzinie przybliżania spraw dużego i małego lotnictwa oraz sportów lotniczych duży dorobek mają sekcje modelarska i spadochronowa AG. Skoczków podziwiają uczestnicy wielu imprez „Wieczoru Wybrzeża”, a m. in. rajdu ślaziem „Stu z nieba” i dorocznego spotkań massterkocistów — budowniczych latawców.

Przysłuchujący się tej rozmowie szef wyszkolenia AG Henryk Łomanezy dodał, że taka jest rola aeroklubu. Przedstawił także uzyskane ostatnio wyniki sportowe. Tegoroczny sezon kończy się wyszkoleniem sześciu nowych pilotów samolotowych i 21 szybowcowych.



Na lotnisku.

Fot. M. Zarzecki

RZYSŁOWIOWYM krawkowskim targiem powstał nowo, że 50-lecie Aeroklubu Gdańskiego świętowane będzie we wrześniu. Uroczyste spotkanie na początku tego miesiąca będzie okazją do spojrzenia wstecz, oceny minionych lat i podsumowania kończącego się sezonu. W ostatnim dniu natomiast zaplanowano tradycyjne „święto latawca”, które jest najbardziej masową imprezą o charakterze lotniczym w Polsce.

Zabawa ta właśnie na Wybrzeżu przed 20 laty została zainicjowana przy współudziale „Wieczoru Wybrzeża”, a 16 lat temu w Gdańsku odbyły się pierwsze zawody ogólnopolskie.

Od kilku miesięcy działa specjalnie powołany zespół, opracowujący dzieje Aeroklubu Gdańskiego. Poza stali działacze lotnictwa nie mieli ostatnio zbyt wiele czasu na dyskusję o dawnych dziejach. Główną przyczyną tego była likwidacja lotniska we Wrzeszczu i przeprowadzka do Pruszcza Gdańskiego — na teren wymagający zagospodarowania od podstaw. W efekcie tegoż cztery minione sezony upłynęły pod znakiem wiosennych i jesienno-wedrowek ze sprzętem dowożenia paliwa itp. A znane jest przecież powiedzenie, że trzy przeprowadzki oznaczają takie same straty, co jeden pożar.

Podjęto starania, aby trudne warunki pracy jak najmniej zaciężyły na wynikach szkolenia i podnoszących. Działania uwiecznione zostały sukcesem — nie nastąpił regres w porównaniu do lat poprzednich, a odnotowano czasami wyniki, które rekordowe, nie osiągnięte dotychczas na Wybrzeżu. Trudności mobilizują!

Trzeba przyznać, że na ich brak kierownictwo aeroklubu narzekać nie może. Od początku istnienia o pewien czas wypadki losowe zmuszają do swoich lotów przez... plotki. Pokonanie ich jest istotne dla nas wszystkich. W aeroklubie przecież raczka przyśli piloci „na szczyh” samolotów, a wszyscy chcemy podróżować szybko i bezpiecznie.

Aeroklub Gdański, podobnie jak inne kluby regionalne, przygotowuje kadry dla lotnictwa cywilnego.

Jest to niezwykle ważna i odpowiedzialna funkcja. Podczas niedawnej wizyty w gdańskim klubie Ikarą przypomniał mi o tym kierownik AG kmrdr pil. Zbigniew Lurane:

— Jesteśmy szkołą pilotów dla wybrzeżowego lotnictwa sanitarne-go i gospodarczego. U nas wielu pracowników tych przedsiębiorstw uzyskało kwalifikacje do wykonywania lotów usługowych. Możemy poszczycić się także wychowaniem kilkunastu kapitanów PLL „Lot”. Szkoleniem do niedawna zajmowały się tylko dwie instytucje — aerokluby i wojsko, które naszym członków przyjmują z otwartymi ramionami. Obecnie przedsiębiorstwa agrolotnicze podjęły szkolenie kadr dla rolnictwa i leśnictwa. Umożliwi to

W tym roku ośrodek modelarstwa kontynuował zainicjowane przez naszą gazetę zawody modelarstwa. Był to prezent dla najmłodszych wiekiem miłośników tej formy modelarstwa. Mogą oni co roku w pierwszą niedzielę czerwca uczestniczyć w imprezie „Młodzi kosmonauci na start!”. O sukcesie wybrzeżowych zawodników i organizatorów świadczą może fakt, że w rywalizacji ogólnopolskiej aż pięciu modelarzy AG znalazło się w pierwszej 10-lce zawodników w kategorii raket z taśmą. Są to — w nawiasie kolejność zajętych miejsc: Jakub Bury z Brzeźna (2), Grzegorz Pelpliński z Oliwy (5), Jacek Dziubianki z Zaspły (6), Jarosław Amerek z Oliwy (8) i Wojciech Breur z Sopotu (9).

Rok jubileuszu jest ostatnim etapem likwidacji starego lotniska. Kończy ją dokonane właśnie przeniesienie ośrodka modelarskiego wraz z warsztatami i sali wykładowej z pomieszczenia mi pomocniczymi do budynku dawnego portu lotniczego w Wrzeszczu.

W tym roku piloci szybowcowi spędzili w powietrzu ok. 1200 godzin.

Dwóch z nich wykonało przeloty ponad 300 km, co stanowi warunek uzyskania złotej odznaki szybowcowej. Natomiast Sławomir Gorbaszewski uzyskał diament za przelot docelowo-powrotny na trasie Pruszcza — Inowrocław. Szybownicy uczestniczyli w wielu zawodach, a na XXIV Szybowcowych Mistrzostwach Polski w Lesznie Wlkp. wyróżniającego się pilot Leszek Dunowski zajął 12 miejsce w klasie otwartej. Rywalizacja była jednak niezwykle

## Pierwszy raz w Gdańsku po 40 latach

W tym roku np. w spotkaniu westerplatteńczyków uczestniczyć będzie po raz pierwszy Zygmun Kozak.

Rozmawiamy z nim w mieszkaniu przewodniczącej Kala ZBoWiD w Nowym Porcie — Stanisława Górnikiewicza. Dzięki niej właśnie udało się odnaleźć Zygmunta Kozaka. Pomógł w tym przypadek. Pewnego dnia na Westerplatte trafiła wydzeczka ze Związku Radzieckiego. Jej uczestnicy wysłuchali pilnie opowieści o przebiegu walk, otrzymali też pisemny wykaz nazwisk westerplatteńczyków. Okazało się, że uczestnicy wydzeczki pochodzą z okolic Grodna, a nazwisko Kozaka dla wielu z nich nie było obce. Po powrocie w strony rodzinne spytali więc swego ziomka, czy to on figuruje na drukowanym wykazie. Adres był właściwy.

— Wraz z kawalkiem zadrukowanego papieru powrócił do mnie wspomnienia z przeszłości — opo-



Zygmunt Kozak. Fot. Sławomir Bibulski

wiada o swojej reakcji Zygmun Kozak.

Pod presją tych wspomnień właśnie napisał list do Kala ZBoWiD w Nowym Porcie i tak zaczęła się wymiana korespondencji, rezultatem której jest obecna wizyta w Gdańsku.

W 1939 roku Zygmun Kozak odbywał czynną służbę w Lidzie w 77 Pułku 8 kompanii szkolnej. Pewnego dnia wraz z kolegą Bolesławem Chorbaczem i Bronisławem Ussem wezwano go do dowództwa i oświadczone, że jest delegowany na Westerplatte. Nie wiedział wówczas, gdzie to jest i co to jest. Wszyscy trzej prosili, aby pozwolono im przedtem odbyć urlop, zobaczyć się z rodziną, ale powiedziano im: — Odpoczniecie na miejscu. I rzeczywiście przez pierwsze dwa tygodnie pobytu w Gdyni—dano im pełną swobodę. Chodzili na plażę, bawili się, odpoczywali. Po tym czasie przyplynie do nich żołnierz z Westerplatte, oddał swoje mundury, a sami przebrani za cywilów powrócili do koszar przez Gdańsk. Chodziło o to, aby zmylić czujność Niemców, którzy pilnowali, by w czasie powrotu nie liczebny pływającej załogi był taki sam jak w momencie od-bijania od brzegów Westerplatte.

Nasz rozmówca wspomina:

— Westerplatte urzekło mnie swoją urodą. Myślałem wówczas, że trafiłem do rajku. Mimo pełnego stanu gotowości jako utrzymywaliśmy w dzień i w nocy, nie mogliśmy sobie wyobrazić, by tak piękne, pełne słońca dni mogły się nagle zmienić w piekło. Nocą 1 września pełniłem służbę wartowniczą i właśnie w momencie, gdy opuszczałem swoje stanowisko, padł pierwszy strzał z broni ręcznej. Z wartowni nr 5 staliśmy się dowiedzieć telefonicznie, kto strzelał. Wkrótce wszystko stało się jasne. Najgorsza była pierwsza dozdina walki. Wówczas działały tylko instynkt samozachowawczy. Człowiek najchętniej zapadłby się pod

Notowała: T. ZWIERZCHOWSKA

## Dowódca placówki „Fort”

OZNA go spotkać na Westerplatte do dnia dzisiejszego. Obecnie już jednak emeryt Bernard Rygielski pracuje w charakterze przewodnika. Opowiada uczestnikom licznych wycieczek o przebiegu walki tym barwniej, że zna ją z autopsji.

Na Westerplatte trafił z Marynarki Wojennej. Był wówczas w stopniu mata. Przedtem służył na ORP „Iskra” i ORP „Gryf”.

W czasie siedmiu minionych dni obrony Westerplatte pełnił funkcję dowódcy placówki „Fort”, od wschodniej strony półwyspu.

Opowiada:

1 września ok. godz. 4 udałem się do wartowni nr 3. Nie mogłem zasnąć. Usłyszałem pojedynczy strzał, a potem ogień artylerii. Tak rozpoczęło się natarcie. Pobiegłem do wartowni nr 5, gdzie wziętam jeden erkaem i dwóch ludzi. Pod ogniem dostaliśmy się na placówkę „Fort”. Po kilku minutach otrzymaliśmy z wartowni nr 5 cekaem. Niemcy ostrzeliwali nas silnie. Wie lu, stu, może więcej, zaczęło skakać przez blache i falochronu na plażę. Kazałem tam skierować ogień.

Między godziną 8 a 9 zobaczyłem na morzu 5 okrętów wojennych, na których maszcie powiewała bandera hitlerowska. Na odległości około 4 km otworzyły do nas ogień, trwający 30 minut, a potem zawróciły. Zamiast nich od strony Królów

ca nadpłynęło kilka tratowców, które zaczęły nas ostrzeliwać.

Silne natarcie niemieckie nastąpiło ok. godz. 14. Członki się, pod swawli skokami, podchodzili od plaży i torów. Walczyliśmy. Bez przerwy rzucałimy granaty, strzelaliśmy z cekaemów i karabinów.

Noc 2 września upłynęła na poje dnykach ogniowych z patrolami przeciwnika. Dopiero nad ranem Niemcy podłożyli pod nasze puste magazyny materiał wybuchowy i wy sadzili je w powietrze. Strzelano do nas artyleria lądowa. Pojawili się kanonierki i tratowce ostrzeliwujące Westerplatte. Nad Westerplatte pojawił się samolot.

Nalot rozpoczął się po południu. Po zrzuconiu bomb samoloty ostrze liwały Westerplatte z broni pokładowej. Gdy nalot się skończył, kaza lemm wystawić cekaem na stanowisk o. Linie telefoniczne zostały przzerwane. Sądziłem, że zostale sam ze swoją załogą. Poszedłem w kierunku wartowni nr 5 — była zawa lona. Udałem się więc, by zawiadomić o tym dowództwo.

3 września odparliśmy atak niemiecki na „Fort”, wartownię nr 1 i placówkę „tor kolejowy”. 4 lub 5 września zrzucono na moim oddinku zbiornik z benzyną. Zaczęła się palić. Załoga placówki po tych czterech dniach walki była wyczerpana, jedzenia właściwie nie było, zostały suchary. Zapasy w kasynie podobno spaliły się. Meczylno nas pragnienie. Staraliśmy się nie spać, żeby można się było potem dotrudzić. Po południu znowu silny atak artylerijski.

Będem się że zabraknie mi amunicji. Zginął strzelec Krzak. W momencie rozpoczęcia ataku zdarzył

się wypadek. Celowniczy cekaemu, przenosząc go, nacisnął przez nieuwagę spust, i kilka pocisków tra fiło w beton, którego odpryski zszle kły mł policzek. Często dopuszczaliśmy my Niemców na bliższą odległość, aby zadać im większy straty.

6 września Niemcy nieopozostreżenie podsunęli się pod magazyn, kil kadzieście metrów od nas i wysadzili go w powietrze. Przez cały



Bernard Rygielski Fot. Sławomir Bibulski

dzień odparliśmy ataki od strony plaży i czola. Wieczorem usłyszałem dudnienie. Sądziłem, że to czół gi. Dudnienie zbliżało się coraz bardziej. Wartownia nr 1 otworzyła ogień. Ja nie miałem pola strzału. Nastąpiła eksplozja. Nie wiedzieliśmy czy to gaz. Zagrożeni ogniem wycofaliśmy się na wartownię nr 4. W nocy nastąpiło silne natarcie i ostrzeliwanie z morza. Ataki odparliśmy. Niemcy ponieśli duże straty.

7 września atak podobny do te

go z pierwszego dnia. Mjr Sucharski przetelofnował Łódź, Częstochowa, Kraków, Poznań, Bydgoszcz są w niemieckich rękach. Nie mamy innego wyjścia musimy się poddać.

— Panie majorze broniemy się, ma my jeszcze ludzi!

Za godzinę znowu przedzwonił major. Przekonywał, że lepiej jak się poddamy, Polska będzie miała z nas wtedy korzyść.

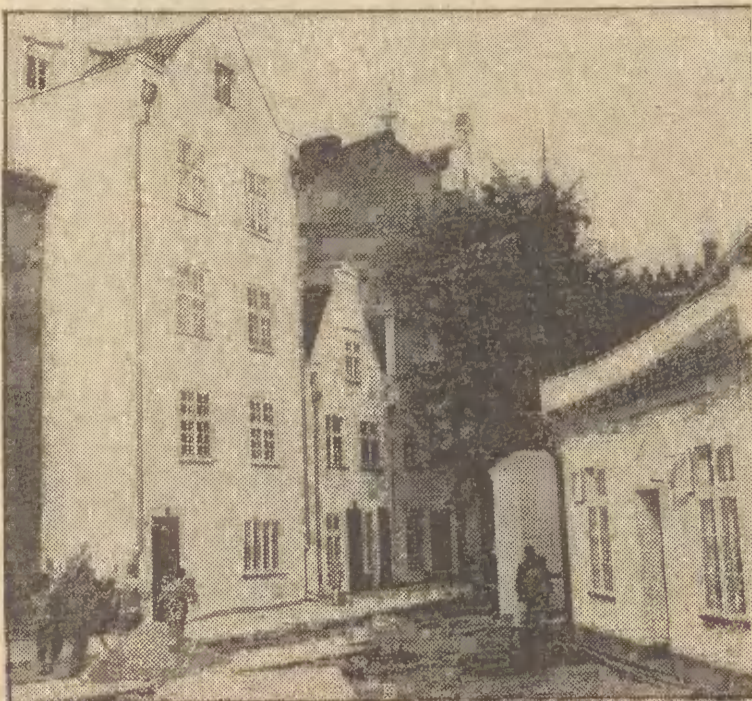
Żołnierze nie chcieli się poddać. — Walczmy do końca — mówili.

Zostawiliśmy broń na miejscu. Poszliśmy do koszar. Major podziękował za obronę. Plakal. Byłem bliski zalamania. Marynarze niemieccy z automatami prowadzili nas nad kanał. Przyjechał dowódca „Schleswig - Holstein”. Filmowano nas. Dowódca niemiecki nie chciał wierzyc że było nas tylko tyłu. Sądził, że było nas dwa tysiące. Zasulatował. Majorowi Sucharskiemu wręczył z powrotem szabie.

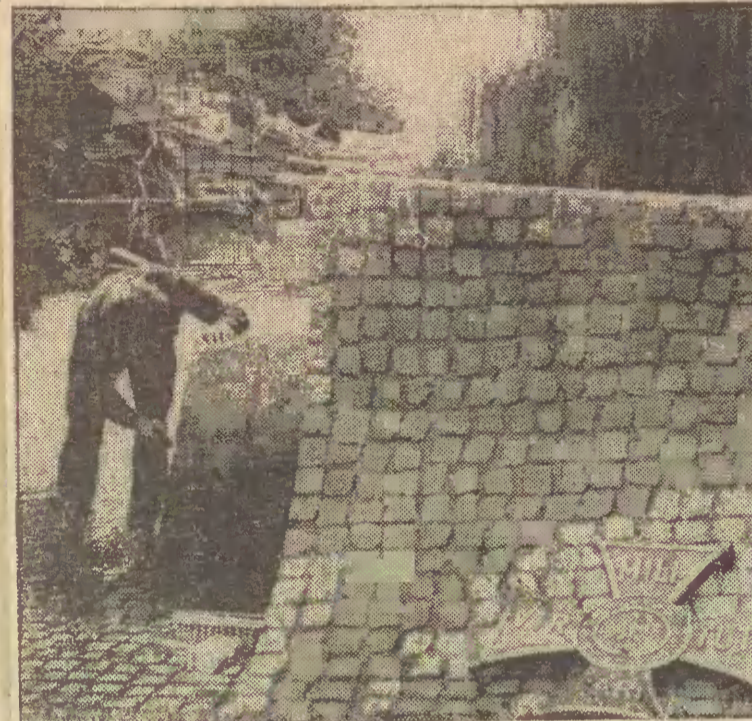
Mat Bernard Rygielski opowiada następnie o swoich losach, o latach tulaczki, pobycie w kilku obozach jenieckich, pod granicą helen derską, francuską. W 1945 roku, w czasie ofensywy alianckich zorganizował ucieczkę na stronę francuską. Stamtąd przedostał się do Amalii. Do kraju wrócił na pokładzie niszczyciela „Bystrawica”. Do 1950 r. służył w Marynarce Wojennej. Potem pracował na pogłębiarce w Przedsiębiorstwie Robotk Czerpalnych i Podwodnych w Gdańsku. W tej chwili jest mieszkańcem Gdańska, jak wspominałam na początku, pracując jako przewodnik w wartowni nr 1 na Westerplatte. Za udział w walce, w obronie Westerplatte otrzymał srebrny Krzyż Virtuti Militari i wiele odznaczeń bojowych.

ZOFIA TRĘBIŃSKA-MAZUR

# Wokół pomnika



Wrócili do świetności kamieniczki w pobliżu Poczty Polskiej.



Ostatni szlif...

**R**EALIZACJA zadania „Pomnik”, na które złożyło się wykonanie monumentu głównego pomnika Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku, rzeźby przyściennych — epitafium obrońców, ukształtowanie rezbarskie oraz iluminacja i oświetlenie placu przed pomnikiem, wykonanie i zamontowanie pomnika, dobrego końca.

Autory i realizatorzy dzieła zobowiązani zostali do sprawowania nadzoru autorskiego aż do momentu ukończenia wszystkich prac. W szczególności chodzi tutaj o właściwy dobór zieleni, wykonanie siedzisk na placu przed pomnikiem.

Wczoraj pod przewodnictwem dyrektora Pracowni Sztuki Plastycznej Piotra Bogdanowicza, kolegium rzeczoznawców w składzie: prof. Wiesław Anders, Bogdan Chmielewski, Antoni Hajdecki, Adam Smolana, doc. Edward Świątek oraz mgr inż. arch. Szczerba Baum oceniło realizację poszczególnych części zadania. Wysoka ocena uzyskał monument główny — rzeźba przyścienna. Kolegium uznało, że reprezentują one wysoki poziom artystyczny, tworząc zintegrowaną całość. Na podkreślenie zasługuje wykonanie odlewów rzeźby w Słocznicy Marynarki Wojennej im. Dąbrowszczaków w Gdyni.



Brukarze kończą układanie chodników. Fot. M. Zarzecki

Kolegium podczas wizji lokalnej zapoznało się również z pracami prowadzonymi na okolicznych terenach, które stanowią konieczne uzupełnienie całości.

## Spółdzielcze wyroby cieszą się powodzeniem

Zakończyła się wojewódzka giełda handlowa wyrobów spółdzielczych zorganizowana przez Centralny Związek Spółdzielczości Pracy — Spółdzielcze Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia i Handlu w Gdańsku. Wzięły w niej udział 22 spółdzielnie z całego kraju; województwa gdańskiego reprezentowała gdańska „Texana”.

## Bank Rezerw Wczasowych

Tym, którzy dopiero teraz wybierają się na urlop, chcemy przekazać kolejne propozycje Banku Rezerw Wczasowych.

Od 5 do 18 września wolny będzie pokój 3-osobowy w Jastrzębiej Górze w ośrodku Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich Budownictwa Przemysłowego w Gdańsku. Wiadomość — p. Janowska, tel. 41-32-51. Natomiast od 22 września do 6 października można wypocząć w Szczybskich Tatrach, w Czechosłowacji, 5 miejsc w pokojach

## Uciekł model szybowca

W czwartek, 30 sierpnia rano ze starego lotniska uciekł żółto-czerwony model szybowca członka Aeroklubu Gdańskiego Jakuba Burego. Orientacyjny rejon lądowania: Gd.-Nowy Port. Ponieważ model ma brać udział w sobotnich zawodach, gorąco prosimy o zwrot do Aeroklubu Gdańskiego (na modelu szybowca jest dokładny adres).

## Czytelnicy piszą - przychodzą - telefonują

Z każdym dniem pejnienie rejestrów spraw, z którymi zwracają się do nas Czytelnicy przychodzą, pisząc lub telefonując. Osoby, uważnie śledzące publikacje na łamach „W.W.”, wiedzą że wiele pytań opiera się właśnie na zgłoszonych do redakcji sygnałach, jakkolwiek większość pilnych problemów załatwiamy interwencyjnie, co nie zawsze znajduje odbicie w gazecie.

Rzeczony najnowszym charakterystycznym przekrój otrzymywanej przez nas korespondencji.

**L**EON M. z Gdańska, zneny redakcji z nazwiska i adresu przypomina, że kiedyś można było nadawać paczki w tzw. urzędzie dworcowym poczty, mieszczącym się w bezpośrednim sąsiedztwie stacji PKP Gdańsk Główny. Teraz, w rozległym rejonie Śródmieścia możliwość nadania paczki pocztą istnieje tylko przy ul. Długiej i Sze-rokiej.

Traf chciał, że oni tu, oni tam nie można dojechać tramwajem lub autobusem, jak na pocztę dworcową. Leon M. słusznie zauważa, że wielu klientów poczty oszczędziłoby sobie czas i sporo fatygi, gdyby został zrealizowany niniejszy wniosek o uruchomienie stoiska nadawczego paczek w siedzibie pocztowego urzędu dworcowego nr 2.

Zdarzają się również propozycje racjonalizatorskie zgola nieradne. Jedną z nich zawiera list Dżiszewa P. z Gdyni (nazwisko i adres znane redakcji). Proponuje on z bilietów tramwajowo - autobusowych 2-prze-

## \* MSP tropi nieporządki \* „Czarna lista”

Każda ulica, podwórze i zaułek poddawany jest surowym oględinom. Do końca sierpnia trwa kompleksowa akcja funkcjonariuszy MSP i pracowników ROM, której celem jest doprowadzenie do usunięcia bałaganu.

Uwag nabierało się sporo, znacznie więcej niż w czerwcu czy lipcu i to zarówno pod adresem Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszaniowej, jak i WPK, PDiM oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Budowy i Konserwacji Terenów Zieleni.

**D**O STAŁO się” nawet znanej sprawie wywozu śmieci nietypowych, w tym gruzu do remontach budynków. Nie ma silnego, który rozwiązałby problem. Powinno to uczynić ROM, ale tłumaczy się brakiem transportu. Być może warto by zorganizować wspólny dla wszystkich PGM środek transportu i na reszcie uporządkować się z bałaganem, który dokuczył już wielu mieszkańcom.

## Salatka

Na Biskupiej Górze ucichło. Junacy z całej Polski, którzy tu latem gospodarują — rozjechali się do domów. Czas na podsumowanie, wspominki. Mają np. co wspominać ci, którzy całe 800-osobowe zgromadzenie karmiili. Załoga kuchni kierowana przez p. Henryka Różnińskiego wywodziła się ze znanej restauracji „Wikings”. Firma ta już po raz trzeci z kolei podjęła się w tym roku trudnego zadania.

Najdłużej będą wspominał — mówi Henryk Różniński — przygotowanie salatek jarzynowej dla 800 osób. Cała załoga przez... trzydzieści godzin siekała potrzebne produkty.

W sprzedaży ukazał się już album, przygotowany przez Krajową Agencję Wydawniczą w Gdańsku specjalnie z okazji obchodów, związanych z czterdziestolecie wybuchu II wojny światowej. Tytuł: „Wojna zaczęła się na Westerplatte”. Dzieło zawiera ogromny materiał ilustracyjny zgromadzony w sześciu oddzielnych działach: „Wersalski ład” w Gdańsku, Na posterunku, Lato 1939, Wojna, Pokonani — zwycięzcy, Upamiętnienie. W ten sposób losy polskiej składnicy tranzytowej związane z szerszym kręgiem wydarzeń, a obrońcy nie są znani jedynie z nazwisk — przedstawiony został bowiem materiał związany z ich biografiami. Ostatni dział prezentuje Westerplatte dziś i pamiętkowe zdjęcia ze złotych obchodów tego bastionu — już w Polsce Ludowej.

## Piękny album o obronie Westerplatte

Do materiału ikonograficznego dołączono materiał ogólny, mówiący o roli Westerplatte jako bastionu obronnego i jako symbolu naszej walki, opisano dzieje Wojskowej Składnicy Tranzytowej, a wreszcie przedstawiono „Dziennik bojowy załogi Westerplatte”. Na zakończenie podano pełny wykaz imienny załogi Westerplatte w dniu 1 września 1939 r.

Wybor zdjęć i opracowanie jest dziełem Andrzeja Drzyckiego i Stanisławy Górnikiewicz, konsultantami naukowymi byli Zbigniew Filisowski i prof. dr hab. Marian Wojciechowski, opracowanie graficzne Anna Ciesielczyk, a redakcją całości — Tadeusz Skutnicki. Druk wykonały Zakłady Wkleśiostudrukowe RSW Prasa-Książka-Ruch w Warszawie, a oprawy — Zakłady Fotopoligraficzne w Rudzie Śląskiej.

Album wykonano w rekordowo krótkim czasie — podpisano do druku bowiem w maju, a już dziś jest w sprzedaży.

W albumie znaleźliśmy wizytówkę Krajowej Agencji Wydawniczej, z przesłaniem do czytelnika albumu.

W korespondencji, którą otrzymujemy, dość często trafiają się listy z odciskami rąk, które dany Czytelnik skierował do różnych firm lub instytucji, dając wyraz niezadowoleniu z różnych zjawisk, przeważnie dotyczących przemysłu, handlu i usług.

Zelażnym korespondentem tego typu jest m. in. Edward M. z Gdańska - Olszynki. Nie wystarczy mu funkcja kontrolera społecznego i interwencje kierowane w tej roli pod właściwym adresem. Uważa za stosowne powołać swoje listy i protokoły. O bezcelowości tego trybu w odniesieniu do zaspawiania redakcji skargami poinformowaliśmy Edwarda M., zaproszając go na rozmowę do Działu Łączności z Czytelnikami. Pomimo to w krótkim czasie ponownie otrzymaliśmy stos protokołów, które zostały odłożone ad acta.

Swego rodzaju przykrość sprawiła nam ci spośród Czytelników, którzy zwracają się do nas o pomoc nie podając adresu, a następnie pomijają milczeniem zawiadomienie o załatwieniu sprawy, opublikowane w rubryce „Zalatywamy od reki”!

W takich przypadkach okazuje się bowiem, że na próżno traciłmy czas, wkładając serce w chęć usatysfakcjonowania Czytelnika. Tak stało się m. in. w sprawie Jarka Chojnickiego, któremu pomagaliśmy w sprawie, na której bardzo chłopcu zależało. Nie zgłosił się jednak do redakcji po dziś dzień.

Wieloletni w niedzielę o tej samej godzinie w bazyle S. Mikolajowa w Gdańsku odbędzie się ostatni w sezonie letnim recital organowy. Na znakomitych, barokowych organach tego kościoła, arcydziełko z Finlandii Oscar Resalindze.

## Koncerty organowe

Państwowa Opera i Filharmonia Bałtycka zaprasza melomanów na koncert do katedry w Oliwie. Dzisiaj o godz. 20 z recitalem wystąpi Marian Machura — organista w prostym o-pactwie benedyktynów w Tyńcu. Artysta grać będzie w ramach XXII Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej utwory: D. Buxtehude'a, Anonima z XVI w., J.S. Bacha, C. Francka i M. Regera.

Natomiast w niedzielę o tej samej godzinie w bazyle S. Mikolajowa w Gdańsku odbędzie się ostatni w sezonie letnim recital organowy. Na znakomitych, barokowych organach tego kościoła, arcydziełko z Finlandii Oscar Resalindze.

# Wieloletnia walka z bałaganem

## Od redakcji

**Jan S., Gdańsk-Suchanino:** Ponieważ w miesiącu, poprzedzającym powstanie prawa do zasiłku chorobowego, nastąpiła zmiana wysokości wynagrodzenia, w Pana przypadku do podstawy obliczenia tego zasiłku na leży przyjąć okres od 28 marca do 27 kwietnia 1979 r.

**Wiesław L., Elbląg:** Za czas nie zawinionego przez pracownika przestoju przysługuje wynagrodzenie, wynikające ze stawki osobiego zaszerogowania, a nie wynagrodzenie iednie, uzyskiwane przy okardzie. Za prace w godzinach nadliczbowych przysługują dodatki w wysokości 50 i 100 proc. normalnego wynagrodzenia. Na wniosek pracownika kierownik zakładu może udzielić w zamian za przepracowane nad godziny — czas wolny od pracy w tym samym wymiarze.

**Elżbieta T., Sopot:** Za okres sprawowania opieki nad chorą matką (nie więcej niż 14 dni) przysługują Panu zasiłek opiekuńczy. Jeżeli otrzymywała Pani w br. również zasiłek opiekuńczy z tytułu opieki nad dzieckiem, to okres zasiłkowy z obydwu tych tytułów nie może przekroczyć łącznie 60 dni w roku. Podstawa prawna: ustawa z 17. 12. 1974 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. nr 47, poz. 28, zmiana, Dz. U. z 1975 r. nr 34, poz. 188).

**Halina Sz., Pruszcz:** Po wykorzystaniu urlopu bezpłatnego ulega wyczerpaniu 1/12 części za każdy miesiąc urlopu bezpłatnego, nie więcej jednak niż 12 miesięcy. Za rok kalendarzowy, objęty w całości ulupem bezpłatnym, urlop wyczerpany nie przysługuje.

**Marek R., Gdynia:** Dziękujemy za list z opisem zagadkowego zjawiska, obserwowanego w dniu 20 sierpnia. Dobrze się stało, że list tej samej treści skierował Pan do Instytutu Astronomii Uniwersytetu Toruńskiego.

**W. L., Elbląg:** Za przepracowaną wolną sobotę przysługuje wolny dzień w tym samym wymiarze godzin. Czasu dojazdu (dojazdu) do pracy i z pracy nie zalicza się do czasu pracy. Za pracę w niedzielę (2 godziny) powinien Pan, niezależnie od dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, otrzymać dodatek 100 proc. za pracę w niedzielę i święta.

**Wiesław L., Elbląg:** Sposób obliczenia wielkości produkcji, a na jej podstawie wysokości zarobków w systemie akordowym, określa kierownik zakładu. Stosowany w Pana przedsiębiorstwie nie jest wadliwy.

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

**Wieloletnia walka z bałaganem**

Pod koszem

\* SPORT \* SPORT \* SPORT \*

Spójnia Szczecin - Dijon 167:122

W Stargardzie Szczecińskim rozegrano międzynarodowy mecz koszykówki męskiej między miejscową III-ligową Spójnią a francuskim II-ligowym zespołem Dadole Dijon...

Udane występy lekkoatletów na mityngu w Duesseldorfie

Irena Szewińska zajęła drugie miejsce na mityngu lekkoatletycznym w Duesseldorfie w biegu na dystansie 100 m. Szewińska, która uzyskała czas — 11,59, przegrała z Anneget Richter (RFN) — 11,30.

konkursie rzutu oszczepem, uzyskując dobry rezultat — 85,04. Zwyciężył Klaus Tafelmeier (RFN) rezultatem — 89,00, przed swym rodakiem Helmutem Schreiberem — 87,03.

W rozegranym w Wiedniu międzynarodowym meczu piłkarskich mistrzostw Europy grupy II, Austria pokonała Norwegię 4:0 (1:0). i objęła prowadzenie w tabeli.

Trzy zwycięstwa Polaków

W Pozdaniem rozpoczęły się lekkoatletyczne mistrzostwa Armii Zaprzyżnionych. Pierwszego dnia zawodów trzy zwycięstwa odnieśli Polacy.

Bieg płotkarek na dystansie 100 m wygrała Grażyna Rabsztyń w czasie 12,87. Drugie miejsce zajęła rekordzistka RFN, Silvia Kempin — 13,26.

W ostatnim meczu eliminacyjnym grupy B piłkarskich mistrzostw świata juniorów reprezentacja Polski przegrała z Argentyną 1:4.

W ostatnim meczu eliminacyjnym grupy B piłkarskich mistrzostw świata juniorów reprezentacja Polski przegrała z Argentyną 1:4.

Arka gościem Widzewa Bałtyk gra z Olimpią Poznań

W najbliższą niedzielę, dnia 2 września odbędzie się spotkanie siódmej serii rozgrywek piłkarskich o mistrzostwo I ligi. W dużej mierze o mistrzostwo Arki będą z Wiedziem w Łodzi.

W niedzielę odbędzie się także mecz 5 kolejki spotkań II ligi. Z zespołów wybranych na własnym stadionie wystąpi jedynie gdynski Bałtyk, który zmierzy się tym razem z Olimpią Poznań.

W ostatnim meczu eliminacyjnym grupy B piłkarskich mistrzostw świata juniorów reprezentacja Polski przegrała z Argentyną 1:4.

W ostatnim meczu eliminacyjnym grupy B piłkarskich mistrzostw świata juniorów reprezentacja Polski przegrała z Argentyną 1:4.

Wieczór

DZIENNIK ROBOTNICZEJ SPÓŁDZIELNI WYDAWNICZEJ „PRASA-KSIĄŻKA-RUCH”

Wydawca Gdańskie Wydawnictwo Prasowe RSW - Tara Drzewny - 801 - 80-858 Gdańsk

Lato z MOSiR

Wielki udział w atrakcyjnym zorganizowaniu czasu dzieci przebywających na letnich koloniach w Gdyni miał w tym roku MOSiR.

Nr indeksu 39055. Zam. 2008 - U-3 LC

Sportowe różności

30 bm. podczas spotkania w Głównym Komitecie Kultury Fizycznej i Sportu, przewodniczący GKKFIS Marian Renke udekorował złotym medalem „za wybitne osiągnięcia sportowe” Waldemara Marzaka.

Duża niespodziankę zanotowano w pierwszych meczach drugiej rundy piłkarskiej ligi angielskiej.

Manchester United przegrał z Tottenhamem Hotspur 1:2, a zdobywca Pucharu Europy Nottingham Forest zremisował z Blackburn Rovers 1:1.

Polska - Argentyna 1:4 w piłkarskich MŚ

W ostatnim meczu eliminacyjnym grupy B piłkarskich mistrzostw świata juniorów reprezentacja Polski przegrała z Argentyną 1:4.

Spójnia - Brema 21:20

W hali Spójni Gdańsk rozegrano ostatni mecz eliminacyjny między reprezentacją Spójni i Grambke TV Brema (RFN).

Przedolimpijskie eliminacje we Władysławowie

Żeglarze walczą o tytuły mistrzów Polski

W niedzielę rozpoczynają się we Władysławowie międzynarodowe eliminacje mistrzostwa Polski w klasach 470, Latający Holender i Soling.

W mistrzostwach zapowiedziało swój udział wiele reprezentacji zagranicznych.

Szermierczy Puchar Świata

Mistrzostwa świata w Melbourne były ostatnią i najważniejszą imprezą przedolimpijskiego sezonu szermierczego.

Polska sklasyfikowana została w trzech konkurencjach — we florecie kobiet i mieczach oraz w szabli.

OGŁOSZENIA

NIERUCHOMOŚCI

DOM, w stanie surowym — sprzedam. Pruszczyk Gdański, ul. Kochanowskiego 63.

MOTORYZACYJNE

MALOLITRAŻOWY samochód produkcji francuskiej sprzedam. Gdańsk, Piłsudskiego 10A/19, tel. 53-59-73.

SYRENE 103 Lux, rok produkcji 1978, przebieg 3000 km — sprzedam. Liska k. Żukowa (przy przystanku PKS).

WARTBURGA 1000 — sprzedam. Gdańsk, Nowy Port, ul. Wyzwolenia 32 C.13. S-846

FIATA 125p-1300, rok 1974 — sprzedam. Gdynia, ul. Czesłowska 27, god. 18-18, telefon 29-01-72. S-855

WARTBURGA 353 — sprzedam. Ogińska, Gdynia, ul. Dzierżyńskiego 137, w godz. 18-18, telefon 22-63-72 lub 22-36-12. S-859

FIATA 125p-1300, 1977 rok — sprzedam. Telefon 27-08-28. S-861

TRABANTA 601, 1976, grudzień, 37 000 km — sprzedam. Gdynia, ul. Chwarszewska 53/53. S-867

SKODA 1000 MB, w dobrym stanie, z pomysłami — sprzedam. Telefon 21-60-15, wewn. 85. S-873

SPRZEDAŻ

PLASZCZE skórzane, damskie, tureckie — sprzedam. Sopot, Abrahama 19 m. 1. G-12418

PLASZCZE skórzane, tureckie — sprzedam. Oliwa, Grunwaldzka 609 C.30. G-12398

DACZE nad jeziorem — sprzedam. Wiadomości, telefon 53-59-55. G-12324

OWCZARKI niemieckie szycielska — sprzedam. Tel. 73-87-25. G-12324

ORAZJA! 4-miesięczny rottweiler — dowcipny obrońca i stróż, po chętnościach, z powodu wyjazdu — sprzedam. Telefon 31-17-57, po godz. 17. G-12326

CIĄGNIK C-360, przyczepę wywrotkę, rozruchnik oliniki, plus 3-kilnowy oraz inne narzędzia — sprzedam. Wojciech Chrusciel, 83-330 Skrzyszewo 91. G-12373

COCKER spaniele, złote — sześcioletni, rodowodowo sprzedam. Wrzeszcz, Mickiewicza 13 m. 8. G-12378

MASYNE walizkowa, wielo funkcyjna — sprzedam. Telefon 43-07-86. G-12384

PIANINO i palme sprzedam. Telefon 53-38-52. G-12388

OGŁOSZENIA

OKRĘGOWE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ w Gdyni, ul. Opata Hackiego nr 14 ZAWIADOMIA

że przeprowadza rejestrację pracowników sezonowych na sezon grzewczy 1979/80 w następujących zawodach: palaczy centralnego ogrzewania

WOJEWODZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE W GDAŃSKU

przyjmie natychmiast kandydatów na kursy: kierowców autobusowych komunikacji miejskiej kierowców trolejbusowych (mężczyźni i kobiety)

Wymagane dokumenty: podanie i życiorys świadectwo szkolne woryginał i odpis świadectwo pracy z ostatniego miejsca pracy

LEKARSKA SPÓŁDZIELNIA PRACY WOJ. GDAŃSKIEGO

uruchomiono gabinet zabiegów ginekologicznych (przerwywanie ciąży) oraz poradnię nerwic i zaburzeń seksualnych.

GDZAŃSKA STOCZNIĄ REMONTOWĄ ZATRUDNI ZARAZ następujących pracowników:

montera rurowciągów okrętowych inkarzy spawaczy elektrycznych ślusarzy

SWINIUŚCIE — zamienie na podobne w Trójmieście. Oferta: Biuro Ogłoszeń, Szczecin, plac Hudu Pruskiego 8

POKOJ wynajmie Gdańsk-Jasień, Kartuska 37A. G-12356

ODSTĄPIE pokój panu. Tel. 53-22-38. G-12356

M-4, 2-pokoje, centrum Gdyni lub Witomino — kupię. Telefon 24-13-63, od 17. G-12367

DOMEK parterowy, duża para, celi, Orłowo sprzedam. W rozliczeniu mieszkanie w śródmieściu Gdynia. Oferta: 83-330 UPT, 81-301 Gdynia 1. G-12367

M-3, centrum Gdyni — kupię. Oferta: 83-330 UPT, 81-301 Gdynia 1. G-12367

POKOJ w Rumii — wynajmie panu. Telefon 710-332. S-848

KUPNO

APARAT słuchowy, stan dobry — kupię. Gdynia, ulica Krasieckiego 2/A/10. S-832

ZGUBY

„SPOEM” WSS Gdańsk — unieważnia pieczęć o treści: WSS „Spolem” Oddział Sopot, „Teatrlna” Sopot, ul. Boh. Monte Cassino 50, telefon 51-42-41. G-12392

PRACA

POMOC domowa, na stałe — zaraz przenie. Warunki b. dobre. Gdańsk-Przymoiste, ul. Arkońska 9. G-12473

NAUKA

UWAGA, mieszkańcy Trzebia i Starogardu! Zakład Doskonalenia Zawodowego organizuje kursy czeladniczo-mistrzowskie w zawodach: mechanicznych, elektrycznych, gastronomicznych, budowlanych.

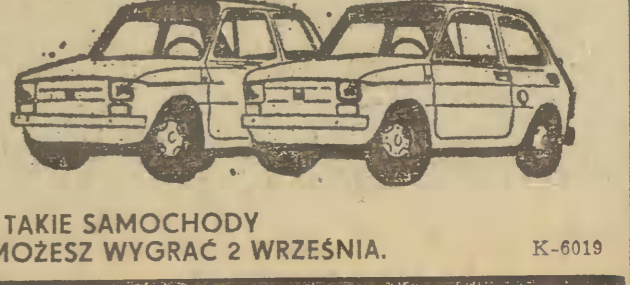
ROŻNE

PRZEPROWADZKI. Telefon 41-90-94. G-10289

USŁUGI gazownicze. Telefon 32-09-57, godz. 7-9. G-12367

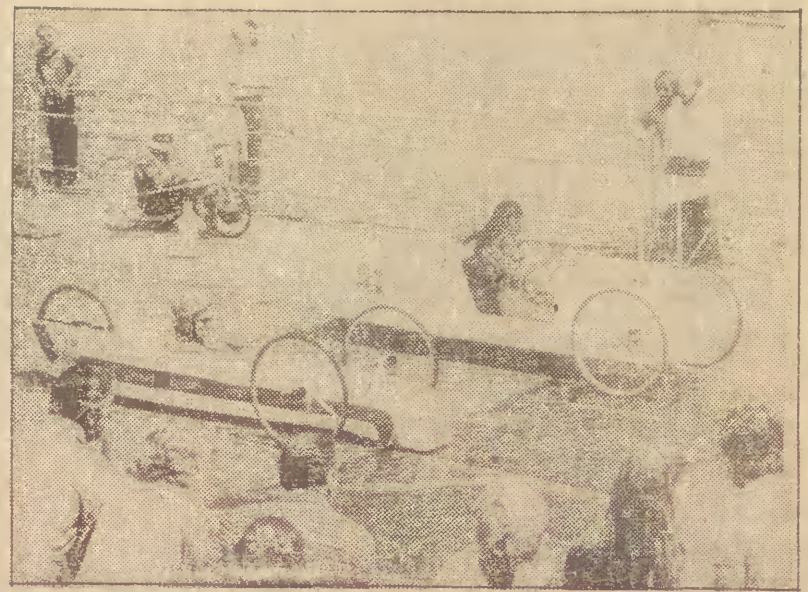
USŁUGI transportowe. Telefon 41-97-97. G-11477

Fortuna kołem się toczy. W tej grze na pewno dopisze Ci szczęście — wyjdź mu naprzeciw. 2 września — MOŻESZ WYGRAĆ PONAD 800 TYSIĘCY ZŁOTYCH



# KACIK z KLAKSONEM

## Wyścig na czasie



### Dodatkowe pojazdy z FSC



Wielka Brytania. Kolejny wyścig „oszczędnych pojazdów” odbył się na 16-kilometrowym torze w Leicester. Obowiązywało minimum szybkości 15 km/godz. Zwycięzył ten pojazd, który na tym dystansie zużył najmniej paliwa. Mimo iż duże szanse miał pojazd napędzany energią słoneczną, wyprzedził go czterokołowy, któremu litr benzyny starczyło na przejechanie wielu setek kilometrów.

### Era „garbusa” nie minęła

Wprawdzie już od roku nie produkuje się w RFN Volkswagena „garbusa”, ale era jednego z najpopularniejszych samochodów na świecie nie minęła. Fabryki „Volkswagena”, produkujące „garbusy”, działają nadal w Brazylii, Meksyku, Nigerii oraz południowej Afryce.

Zakłady meksykańskie w Puebla produkują obecnie „garbusy” również na rynek europejski. W samej RFN kupiono w roku 1978 około 40 tys. tych wozów.

Dla uczczenia 35-lecia PRL załoga Fabryki Samochodów Cieżarowych w Starachowicach (woj. kielecki) podjęła szereg zobowiązań produkcyjnych i czynów społecznych. W ramach tych zobowiązań pracownicy FSC wyprodukują dodatkowo 30 samochodów ciężarowych różnych typów z oszczędzonych materiałów.

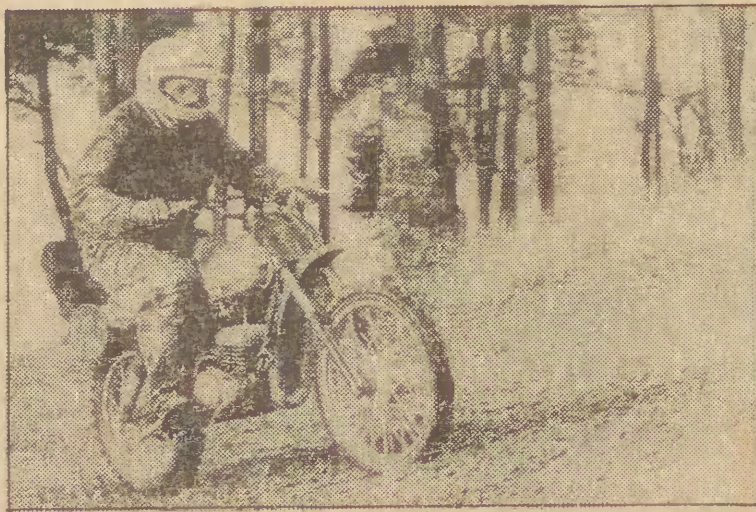
N/2: linia montażowa „Starów” - gniazdo silników do samochodów. CAF-Kwiatkowski

## Nowy motocykl

### CROSSOWY CZ 125

CSRS, Fabryka motocykli w Strakowicach rozpoczęła serijną produkcję nowego motocykla crossowego CZ 125 o pojemności silnika 125 cm sześci, i mocy 24 KM. Elementy osłony, błotniki, korek baku paliwowego oraz niektóre inne części wykonano z tworzywa sztucznego.

Na tym nowym motocyklu pojadą w najbliższych mistrzostwach świata zawodnicy czechosłowaccy i radzieccy. CAF-CTL



## Stop! - dla „wesołych autobusów”

„Wyprawa w nieznane”, „Po leśne ruiny”, „Owoce prosto z drzewa”, „Do przyjaciół”, „Blżej kultury” - nazwy wyścigów, akcji zakładowych organizacji związkowych, mogłoby przytoczyć tu więcej. W całej Polsce schemat jest podobny: są pieniądze, trzeba się wykazać działalnością, ludzie pragną rozrywkę, urazmienia. Autobus zakładowy czy wynajęty w PKS rusza więc w drogę. Często są to prawdziwie „wesołe autobusy”.

Ważny konkretny przykład. Oto w jednym z zakładów pięknie zaoocowała inicjatywa rady zakładowej i skoro świt pelen „Jelcz” ruszył w stronę zabyci (wszystko w końcu jedno czy był to Kazimierz, czy Biskupin). Ledwie za oknami mignęły ostatnie zabudowania przedmieścia, co niecierpliwsi pasażerowie wyciągnęli butelki. Nie minęła godzina, a większość z nich było już pod tób dobrą datą, że autobus przypominał pojazd objazdowej operetki.

Szampaniści nastroj został brutalnie zakłócony. Autobus nagle zjechał na bok i zatrzymał się pod knojką. Kierowca przemieścił się do przodu, wyprzedzony z równowagi wyjął, że „pijącym wszystko jedno gdzie piją, jemu na

ciężko nie jest wszystko jedno, czy wiezie pijanych, czy trzeźwych...”. Każdy kto miał kiedykolwiek kierownicę samochodu w rękach i komu zdarzyło się wiezieć pijanego, przynajmniej na krótko, jest wyjątkowo nieprzyjemnie, męczące, a nawet niebezpieczne. Nie wszyscy pijani bowiem popadają w drzemkę, zdarza się, że wymagają i że dają słuchania, bywa że dopiero już wódce przypominają sobie, że kiedyś mieli kierownicę w rękach, udzielają światłych rad czy nawet chcą przejąć ster w swoje ręce.

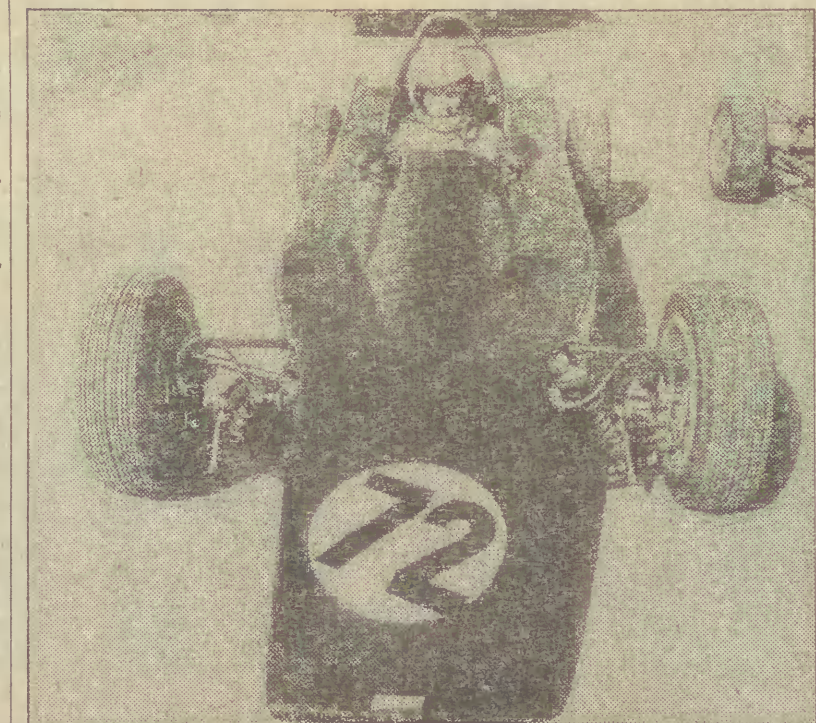
Oczywiście, skutecznych sposobów na pobiczenie tego typu kłopotom i niebezpieczeństwom nie ma. Nie znaczy to jednak, że nie można ich ograniczyć. Kiedyś pisałem o wprowadzeniu w RFN obowiązku trzeźwości również dla pasażerów pojazdów mechanicznych. Ustawodawca wyszedł tam z założenia, iż stan ducha i ciała osoby towarzyszą-

cej może mieć bezpośredni związek z należytym lub odbiegającym od normy sposobem kierowania. Gdy dojdzie do badania trzeźwości kierowcy, przeprowadza się więc tego rodzaju próbe takie u pasażerów. Uważa się bowiem, że są oni w sposób odpowiedziany za bezpieczeństwo jazdy.

Trudno w naszych warunkach podobać sobie koncepcję egzekwowania wobec pasażerów autobusów, ale wobec samochodów osobowych wydać się być ona bezdyskusyjna. Sprawę „wesołych autobusów” znakomicie rozwiązałyby też kontrole funkcjonariuszy MO, którzy po stwierdzeniu, że pasażerowie są nietrzeźwi, zabroniliby po prostu dalszej jazdy. Prawo i obowiązki kierowcy do zdecydowanej reakcji wobec tego, co dzieje się w jego pojeździe, są w tych wypadkach także bezdyskusyjne.

S. W.

## Piąta wersja małych serii



Škoda MTX 1-05 jest piątą już wersją czechosłowackich samochodów wyścigowych produkowanych w małych seriach. W porównaniu z modelem 0-01 nowa wyścigowa Škoda ma inną karoserię, inaczej zamocowaną tylną oś, lepsze hamulce a także lepiej trzyma się toru, szczególnie przy braniu zakrętów. CAF-CTK

## WIECZÓR radzi Planujmy wcześniej urlopowe wydatki

Mimo kryzysu paliwowego, jaki ogarnął ostatnio cały świat, wielu zmotoryzowanych turystów polskich nie rezygnuje z zaplanowanych wcześniej wояżaczy zagranicznych. Większość jednak, dla oszczędzenia pieniędzy, zabiera ze sobą obecnie namioty. I w związku z tym odwiedza biura podróży, aby zorientować się jakie są ceny na kempingach w poszczególnych krajach.

Podajemy więc wykaz cen i rodzimy się z nim zapoznać. W ten sposób będziemy mogli dokładnie zaplanować swoje urlopowe wydatki.

BULGARIA: 1-1,40 lewa od osoby za dobe, tyle samo od samochodu i od ustawienia namiotu. Za samochód z przyczepą płaci się 1,20 do 2 lewa. Do wszystkich opłat dolicza się jeszcze także klimatyzacja. Posiadacze karawantów kempingowych otrzymują 10 proc. zniżki.

HOLANDIA: 8-20 florenów za miejsce na kempingu dla czterech osób.

DANIA: 8-14 koron od osoby dorosłej i 4-8 za dziecko. Przewidziane są zniżki dla posiadaczy karawantów.

AUSTRIA: 10-30 szylingów od osoby, 10-15 szylingów od samochodu i 15-25

od przyczepy. Do tych cen doliczana jest jeszcze specjalna opłata lokalna. Większość kempingów udziela zniżek dla posiadaczy karawantów.

RFN: 2-4 marek od osoby, 1,50-4 od samochodu i tyleż od przyczepy. Posiadacze karawantów mają 10 proc. zniżki.

HISZPANIA: 50-135 peset za dobe od osoby, samochodu i namiotu.

FINLANDIA: 5-15 marek od osoby, 10-25 od grupy osób.

NORWEGIA: 1,50-3 koron od osoby, 9-17 od samochodu lub namiotu, bądź też łącznie.

W. BRYTANIA: 2 funty za dobe od dwóch osób dorosłych, 2 dzieci, samo chodu, namiotu lub przyczepy. Posiadacze karawantów mają zapewnione zniżki.

ZSRR: 3-3,50 rubla od osoby, 4-4,50 za wynajęcie łóżka w namiocie plus parkowanie samochodu 5,50-6 za miejsce w dwuosobowym domku. Uwaga, kemping we Lwowie w tym roku nieczynny.

## „Łada” do 50 krajów

W roku ubiegłym w krajach zachodnich sprzedano 100 tys. egzemplarzy samochodu osobowego „Łada”. Ich eksport rozpoczął się osiem lat temu. Działają fabryka radziecka „Awtołada” dostarcza ten samochód do 50 krajów świata.

## Czas oszczędnych samochodów

W ŚRÓD ekspertów światowej organizacji panuje wyjątkowa jednorodność: ceny paliw będą rosły. Nie ma powrotu do taniej benzyny. A skoro tak, to przemysł motoryzacyjny, będący w krajach najbardziej rozwiniętych jedną z podstawowych dzwigni gospodarczego rozwoju, musi zdecydowanie zareagować na zmianę sytuacji. Alternatywą - to spadek popytu, a więc ograniczenie produkcji, zatrudnienia ze wszelkimi społecznymi konsekwencjami. Ostatnie, że walczywie wręcz oszczędzenia przedstawicieli koncernu „Chrysler”, jednego z trzech największych producentów na amerykańskim rynku, są najlepszą tego ilustracją: firma ta potrzebuje miliardów dolarów rządowej subwencji, aby wyrownać skutki strat poniesionych w ciągu dwóch ostatnich lat, by utrzymać swą egzystencję.

Tak więc samochód - a przynajmniej wielka część typów obecnie produkowanych - nie ma najmniejszej racji bytu już dziś, a w bliższej przyszłości stanie się anachronizmem, wyzwaniem racjonalnym rozsądkowi technicznemu i ekonomicznemu. Pojazd, moc silnika, przyspieszenie i szybkość maksymalna, kształt - a także z tych elementów wpływa na wielkość zużycia coraz droższej benzyny - musi oddać podległość podstawowej funkcji: oszczędności.

Dwustukonne silniki, zdolne rozpędzać dwutonowe nadwozie osobowego pojazdu do stu osiemdziesięciu kilometrów na godzinę, są już dziś przejawem gigantyzmu, który, jak wiadomo, był w historii przyczyną upadku niejednego modelu. Nawet w oczyszczonym autostadzie, USA, obowiązuje limit szybkości 55 mil - czyli niższy o ok. 2 km na godzinę niż w Polsce. Ciałem niałym światłostana wa administracyjnie góra granicę dla samochodów osobowych na 80-90 km na godzinę i wszystko wskazuje, iż będzie to ograniczenie trwałe. Produkcja pojazdów pozwalających na dwukrotne przekroczenie tego limitu staje się non sensem, a tego rodzaju argument ma moc decydującą.

W największych laboratoriach samochodowych firm rozpoczął się więc wyścig do samochodu, który będzie przy stosowany do nowej sytuacji paliwowej. Oczywiście, w znakomicie lepszej sytuacji - w zestawieniu z budownictwem mi krążownikowskich szos - są producenci dysponujący doświadczeniem w budowie wozów niedużych zwanych malinami, jak np. „Volkswagen”. Ale przede wszystkim jest to rozwiązanie nie są tajemnicą i wszyscy mają do nich dostęp. Większość firm samochodowych nie wpatpi zatem w możliwość skonstruowania samochodu - już w czasie kilku najbliższych lat - który będzie zużywał przeciętnie o 10-12 proc. mniej paliwa niż obecnie. Przedstawiciele wielkich koncernów samochodowych złożyli już stosowne oświadczenia, a to wskazuje na takie zaawansowanie prac projektowych, konstrukcyjnych i technologicznych, które pozwoli na wprowadzenie nowych modeli, podporządkowanych uzyskaniu największego możliwego przebiegu z litra benzyny - na początku przyszłego dziesięciolecia.

Oczywiście, szczególnie rozwiązań chrońnionych są najciekawsze z ścisłych tajemnic - handlowa - tym niemniej ogólnie tendencje w projektowaniu są znane. Tak więc nowa generacja samochodów osobowych wyposażona będzie w silniki znacznie różniące się od obecnych, przede wszystkim lżejsze o około jedną trzecią, a to dzięki zastosowaniu tworzyw sztucznych i lekkich stopów. Przeważa opinia o stosowaniu napędu na przednie koła, pozwalającego na oszczędniejsze rozwiązanie układu przeniesienia i zmniejszenie ciężaru całego wozu. Spora część pojazdów lat osiemdziesiątych wyposażona będzie w silniki wysokoprężne, a dzięki temu wykazywać będzie zużycie „paliwa” co najmniej o jedną czwartą niższe od obecnego. Dalej obowiązkowe będzie stosowanie najnowocześniejszych rozwiązań aerodynamicznych - a więc odrzucenie stylistycznej mody w projektowaniu nadwozi i specjalnych prac zapewniających zmniejszenie tarcie. Duże nadzie-

## DO WYBORU DO KOLORU

- ### IMPREZY
- GDANSK MŁODZIEŻOWE CENTRUM KULTURY, 3 Maja 9a - Dyskoteka, g. 20
  - 16.20 - Dziennik (kolor)
  - 16.30 - „Piątek z Pantracym” (kolor)
  - 16.55 - Magazyn Motoryzacyjny (kolor)
  - 17.30 - „Dzień dobry w kręgu rodziny” (kolor)
  - 18.00 - „Akcja V”, odc. 5 pt. „Płyna przesyłka do Londynu”, scenariusz Jerzy Janicki, wg powieści Michała Wojewódzkiego, reż. A. Zakrzewski, wyst.: Jan Englert, Barbara Wrzesnia, Janusz Zakrzewski, Ryszarda Hanin, Henryk Borowski i in.
  - 19.00 - Dobranoc (kolor)
  - 19.10 - Siódemka (kolor)
  - 19.30 - Wieczór z dziennikiem (kolor)
  - 20.15 - Teatr Wspomnień - M. Pałłasz i A. Hauszkievicz - „Jeszcze tamten Wrzesień”
  - 21.35 - Wieczór teleturystów - Potycki, rodzinie (kolor)
  - 23.05 - Dziennik (kolor)
- ### WYSTAWY
- GDANSK TEATR „WYBRZEŻE” Targ Węglowy - K. Berzeźnicki - malarstwo
  - GALERIA SZTUKI WSPÓLZESNEJ, Płwna 66/67 - rzeźby Manfreda Kiesebacha, g. 10-17
  - GTPS - Chlebicka 2 - grafika Armina Zieman, g. 9-16
  - KMPiK, Długa 35 - Zabytki Gdańska - wyst. fotografii Piotra Garnowskiego i Krystyny Andrzejkiewicz, g. 10-21
  - MUZEUM NARODOWE, Toruńska 1 - Marian Mokka - malarstwo - g. 9-14
  - GDANSK BWA Długa 87/88 - W. Jackiewicz - malarstwo - w g. 12-18
  - GALERIA GN ZPAF, Plebania 1 prace fotograficzne P. Borkowskiego, g. 10-17
  - WOJEWÓDZKI OSRODEK KULTURY, ul. Korzenna 33/35 - a kwadryla marmurzysta Brygidy Mrozek, g. 10-18
  - SOPOT GALERIA BWA, Powstańców Warszawskich 2/6 - wystawa Porównania 8 Logika - Zmysły, g. 12-18
  - GDYNIA PRACOWNIE SZTUK PLASTYCZNYCH, pawilon wystawowy, al. Zjednoczenia 17 - Graficy Wybrzeża, g. 12-18
  - KMPiK, Świętojańska 88 - Ma ryla Zaboicka - „Nasze dzieci” - akwarele monotypy - czytelnia klubu, g. 10-21
  - KMPiK „PRZYJAZD”, skwer Kościuszki - Gdynia nocą - J. Rozewickiego, g. 11-22

- ### PROGRAM II
- 17.20 - Program dnia
  - 17.25 - Azjatycka sztuka ludowa - Snycerstwo, japoński film dokumentalny (kolor)
  - 17.55 - Studio Sport (kolor)
  - 18.25 - Klub Jazzowy Studia Gama (kolor)
  - 19.10 - Panorama - mag. inf.
  - 19.30 - Wieczór z dziennikiem (kolor)
  - 20.15 - Bernstein dyryguje Ravela 20.55 - Obrady zmotoryzowane - 20 turysty (kolor)
  - 21.05 - 23 godziny (kolor)
  - 21.15 - „Czarny chleb”, odc. 3 pt. „Standary miasta”, film TV francuskiej, reż. Serge Moati (kolor)
- ### SOBOTA - 1 września
- ### PROGRAM I
- 12.45 - TTR, RTSS - Biologia, 30.45 - Przedmiot i zadania biologii
  - 13.20 - TTR, RTSS - Wskazywanie metodyczne, sem. 1 - Co to jest RTSS, TTR
  - 14.35 - Program dnia
  - 14.40 - Radzimy rolnikom (kolor)
  - 14.50 - Odkryty program wojewódzki, biologiczny, hiszpańsko-podlaskiego, ciechanowskiego, chełmskiego, lubelskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, płockiego, siedleckiego, sierpeńskiego, suwalskiego, wrocławskiego, zamostkiego (kolor)
  - 15.10 - Dziennik (kolor)
  - 15.20 - Telewizja młodych kosmonautów - „Orbita” (kolor)
  - 15.35 - „Drogi do zwycięstwa” - wojoskiy film dokumentalny
  - 16.55 - Transmisja manifestacji pokojowej społeczeństwa Ziemi (Gdańskiej) (kolor)
  - 17.10 - Studio Sport
  - 18.00 - Dobranoc (kolor)
  - 19.10 - Siódemka
  - 19.30 - Wieczór z dziennikiem (kolor)
  - 20.30 - „Operacja Himmeler”, film fabularny TP, reż. Zbigniew Chmielewski, wyst.: Eugeniusz Kujawski, Janusz Sykutera, Andrzej Mroczkowski, Witold Grzyb, Olgierd Łukaszewicz i inni
  - 22.05 - Dziennik (kolor)
  - 22.25 - „Prowokacja gliwicka” - film dok. Marty Dzierżatowskiej i Andrzeja Polanowskiego (kolor)
  - 22.40 - „Idzie żołnierz” - montaż piosenek i piosenek wojskowych z lat II wojny światowej, wst.: Irena Karel, Hanna Skarżanka, Teresa Tutinas, Danuta Damięcki, Jerzy Duszyński, Wiesław Gólas, Stanisław Mikulski (kolor)
  - 23.05 - Studio Sport (kolor)

- ### MUZEJA
- Malbork Muzeum, Zamkowe, ul. Hibnera 1 - g. 9-17
  - Frombork Muzeum, Mikolaja Kopernika - w g. 10-16.30; seanse w planetarium g. 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30.
  - Kwidzyn Muzeum, Zamkowe, ul. Parkowa 1, g. 9-16
  - Bedomin Muzeum, Hymnu Narodowego, g. 9-15
  - Sztum Muzeum, Powiśla, ul. Galia Anonima 14, g. 9-15
  - Kościerzyna, Kaszubski Park Etnograficzny, ul. Bieruta 31 - g. 10-15
  - Starogard Gdański, Stacja Wiedzy o Regionie, pl. 1 Maja - g. 9-14

- ### KINA
- GDANSK ŚRODMIEŚCIE LEONARDA - Lek wysokości (USA) od 1. 15, g. 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.
  - KAMBALNE ZAK - Strzaly Robin Hooda (radz) od 1. 12, g. 15.45, Dom pod czerwona latarnia (weg) od 1. 18, g. 17.45, 20, GDAŃSKA - Gwiezdne wojny (USA) od 1. 12, g. 15, 17.15, 19.30, WATRA (Dom Harcerza) - Przez Góry Skaliste (USA) bez ogr., g. 16, Brawirowe porwanie (USA) od 1. 18, g. 17.45, ORUNIA KOSMOS - Jenny i Toby wśród dzikich zwierząt (Kanada) bez ogr., g. 16, Oddział (USA) od 1. 18, g. 18, 20.
  - WRZESZCZ BAJKA - Terror Mechodżdżli (Jap) bez ogr., g. 10, Port lotniczy 77 (USA) od 1. 15, g. 12.30, 15, 17.30, 20, ZNICZ - Jaberwocky (Am) od 1. 15, g. 12, 14, Wyspa skarbów (fr) od 1. 12, g. 18, ZAWISZA - Smierc przyzidenta (pol) od 1. 12, g. 16.30, Sprawa Gorgenowej (pol) od 1. 18, g. 18.
  - NOWY PORT I MAJA - Buffalo Bill i Indianie (USA) od 1. 12, g. 18, 20.
  - OLIVA DELFIN - Zasady dominina (USA) od 1. 18, g. 17, 19.
  - SOPOT BALTIC - Dubler (fr) od 1. 12, g. 12, 15.30, 17.45, 20, Iż to mam, sąta pracuje (fr) od 1. 18, g. 10.45, POLONIA - Biskie spokanania trzeciego stopnia (USA) od 1. 12, g. 13.30, 16, 18.30, Niezależna kobieta (USA) od 1. 18, g. 21.
  - GDYNIA GOPLANA - Niezależna kobieta (USA) od 1. 18, g. 15, 20, Mistrz kierownicy ucieka (USA) od 1. 15, g. 10, 12.30, 17.30, STYBRYNE ATLANTIC - Biskie spokanania trzeciego stopnia (USA) od 1. 12, g. 10, 12.30, 17.30, Mandingo (wi) od 1. 18, g. 15, 20.
  - OBŁUZE MARYNARZ - Weronika w krainie czarów (rum) bez ogr., g. 16, Powiedz że ja Kocham (fr) od 1. 18, g. 17.45, 20.
  - GRABÓWEK FALA - Strzaly Robin Hooda (radz) od 1. 12, g. 16, Zbrodnia w klubie tenisowym (Jug) od 1. 18, g. 17.45, 20.
  - OBŁOWO NEPTUN - Przez Góty Skaliste (USA) bez ogr., g. 15.30, Smierc człowieka skorumpowanego (fr) od 1. 18, g. 17.30, 20.
  - CHYLONIA PROMIEN - Godzila contra Gigan (jap) od 1. 12, g. 15.30, Diabli mnie biora (fr) od 1. 15, g. 17.30, 19.30.
  - SWIRNO BARKAS - Wódz Inian Tecumseh (NRD) bez ogr., g. 17, Taka była Oklahoma (USA) od 1. 15, g. 19.30.
  - RUMIA AIRORRA - Aktorzy prowincjonalni (pol) od 1. 18, 18, 20, Ebrat notwór z gtebin (jap) od 1. 12, g. 14.
  - PRUSZCZ KRAKUS - Szereki II (USA) od 1. 15, 17.30, 19.30.
  - TCZEW WISLA - Sro koni do stu brzegów (pol) od 1. 15, g. 18, 20.
  - WEJHEROWO SWIT - Gang Olsena wpada w szal (duński), Syn dykta zbrodni (USA).

- ### DIŻURY
- Ostre diżury pełnią: Klinika Chirurgii Ogólnej II Instytut Chirurgii AM w Gdańsku z III Kliniką Chorób Wewnętrznych Instytutu Chorób Wewnętrznych AM w Gdańsku, ul. Prof. Z. Kieuruksa 1, AM w Gdańsku, ul. Dębinki 1.
- ### APTEKI
- Stale diżury nocne pełnią: Gdańsk, ul. Jaskółcza 8, Gdynia, Wrzeszcza, ul. Grunwaldzka 30.31, Oliwa, Bitwy Oliwskiej 34, Gdańsk Przymorze, ul. Obrońców Wybrzeża 2, Sopot, ul. Boh. 13, Łeba, Gdynia, ul. Słaska 42.
- ### ROZNE
- Telefon „W” 31-21-88 - czynny od godz. 15 do 17 codziennie 6-proc sobót, niedzieli i ustawowych wolnych dni.
- Pogotowie lokatorskie - Gdańsk - tel. 32-39-54 w g. 6-22.
- Telefon Zaufania - Anonimowy Przejaciel - tel. 31-00-00 w godz. 15-22.
- Numerzy telefonów alarmowych komend straży pożarnej: Gdańsk, Sopot, Gdynia, Pruszcz Gd., Starogard, Elbląg - 998.
- Pogotowie gazowe (Trójmiasto) - numer alarmowy 992 (cała dobe).
- Pogotowie Techniczne PP - 904 - czynne całą dobe telefon 954.

- ### TELEWIZJA
- PIĄTEK - 31 sierpnia
- ### PROGRAM I
- 15.15 - Redakcja szkolna zapowiada
  - 15.25 - Program dnia
  - 15.30 - NURF - Pedagogika i Organizacje i instytucje społeczne - polityczne w społeczeństwie wzbudzającym, wykł.: doc. dr hab. Czesław Banach

ROMAN LENCEWICZ